

Maa –ja metsätalouden veroilmoitusasiakkaiden motivointi verotusasioissa

Mikko Häkli

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

2011

<p>Tekijä tai tekijät Mikko Häkli</p>	<p>Ryhmä tai aloitusvuosi 2004</p>
<p>Opinnäytetyön nimi Maa –ja metsätalouden veroilmoitusasiakkaiden motivointi verotusasioissa</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 36 + 18</p>
<p>Ohjaaja tai ohjaajat Johan Dromberg</p>	
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää ratkaisuja, joilla parannetaan tilitoimistoasiakkaiden motivaatiota verotusta kohtaan. Käytännön ratkaisuna kirjoitettiin asiakkaan opas, jossa kerrotaan ns. kansan kielellä verotuksesta.</p> <p>Opinnäytetyön teoria perustui verolakeihin ja verohallinnon ohjeistuksiin. Teoriassa on painotettu käytännön asioita, jotka esiintyvät yleisesti ja ovat merkittäviä. Tarkoituksenmukaisesti opinnäytetyötä on mahdollista käyttää yleisluonteisena oppimateriaalina maa- ja metsätalouden verotuksen alkeiden oppimisessa.</p> <p>Opinnäytetyön varsinainen tuote, asiakkaan opas kirjoitettiin käytännön ongelmien kautta, joihin haluttiin saada parannusta aikaan, esim. ajopäiväkirjan täyttämällä. Käytännön toteutus osoitti, että kyseessä on loppuen lopuksi vaivaltaan pienet asiat, kun niitä kirjataan asioita ylös reaaliaikaisesti. Jälkikäteen selvittely, jopa vuosien takaa on merkittävästi hitaampaa ja virhealttimpaa.</p> <p>Tulokseksi saatiin asiakkaiden todellisten tarpeiden mukainen asiakkaan opas. Perustuen peruskysymyksiin, joita kohdataan maa- ja metsätalouden verotuksessa, niin verovelvollisen kuin verohallinnon näkökulmasta.</p>	
<p>Asiasanat Maatalousverotus, metsäverotus, motivointi</p>	

Author or authors Mikko Häkli	Group or year of entry 2004
The title of thesis Motivating Taxation Customers in Agriculture and Forestry in Taxation Matters	Number of pages and appendices 36 + 18
Supervisor or supervisors Johan Dromberg	
<p>This Bachelor's thesis examines taxation of agriculture and forestry. The goal of the study was to improve taxation customer motivation toward practical taxation.</p> <p>The purpose was to produce a customer guide on taxation on agricultural and forestry. The thesis is divided into two parts, i.e. the theoretical framework dealing with taxation, and the customer guide which is highly customized to meet customers' needs. The customer guide was commissioned by Erkki Rekola Oy, a farm accounting office.</p> <p>The theory is based on taxation laws and guidance from the tax administration. The subjects were chosen based on frequently asked questions in the practical work in taxation of agricultural and forestry.</p> <p>The customer guide was made to eliminate real life problems in taxation, e.g. the lack of logbooks on kilometres, and the lack of stating reasons for tax deduction. Punitive tax increase is a sanction, which could be avoided by keeping logbooks on kilometres and stating reasons for tax deduction.</p> <p>The customer guide will help customers of accounting office in many cases. The logbook on kilometres is a good example. The objective is to have more filled logbooks, because these are the only way to prove kilometres in tax deduction. The customer guide gives the customer good reasons for filling in the logbook. It will also help customers to state their demands in tax deduction, e.g. concerning the use of ATV's in forest use.</p>	
Key words Agriculture, forestry, taxation, motivation	

Sisällys

1 Johdanto.....	1
1.1 Työn tausta ja tavoite.....	1
1.2 Opinnäytetyön rajaukset.....	2
1.3 Käsiteltävä ongelma	2
1.4 Teoriaosuuden viitekehys.....	3
1.5 Käsitteet.....	3
1.6 Vastuuvapauslauseke.....	4
2 Opinnäytetyösuunnitelma ja aikataulutus	5
3 Projektisuunnitelma	7
3.1 Tavoitteiden määrittely asiakkaan oppaaseen	7
3.2 Oppaan laadintasuunnitelma	9
3.3 Asiakkaan oppaan jakaminen asiakkaille ja sen päivittämisestä	10
4 Maatalouden verotus.....	11
4.1 Maatilaverotus pähkinänkuoressa	11
4.2 Maatalouden tuloverolaki	11
4.2.1 Maatalouden tulot.....	12
4.2.2 Vähennyskelpoiset menot	13
4.2.3 Vähennyskelvottomat menot.....	14
4.2.4 Poistot	15
4.2.5 Autojen käsittely verotuksessa	16
4.2.6 Päivärahat ja tasausvaraus.....	17
5 Metsätalouden verotus.....	19
5.1 Metsätalouden pääomatuloa vai maatalouden tuloa?	19
5.2 Pystykauppa ja hankintakauppa.....	20
5.3 Väli-aikaiset verohuojennukset puukaupassa (verovuosi 2011 viimeinen)	20
5.4 Metsävähennys.....	21
5.5 Menovaraus	22
5.6 Tulonhankkimismenot metsätaloudessa	23
5.6.1 Metsätalouden poistot.....	24
5.6.2 Metsätalouden koneiden ja kaluston käsittely verotuksessa	25
5.6.3 Metsätalouden matkat	25

6	Arvonlisäverotus	27
6.1	Arvonlisäverottomat tulot.....	27
6.2	Arvonlisäverollinen kiinteistöluovutus.....	28
6.3	Arvonlisäveron vähennysoikeuden periaatteet.....	28
7	Asiakkaan oppaan toteuttaminen.....	30
7.1	Asiat, jotka tuotiin esille asiakkaan oppaassa	30
7.2	Asiat, jotka rajattiin pois asiakkaan oppaasta.....	31
7.3	Tavoitteiden toteutuminen.....	32
8	Pohdinta ja johtopäätökset	33
8.1	Mitä opin opinnäytetyön kautta?.....	33
8.2	Johtopäätökset.....	34
	Lähteet.....	35
	Liitteet.....	37
	Liite 1. Asiakkaan opas.....	37

1 Johdanto

Maa- ja metsätalouden verotus on oma lajinsa. Näinpä tavalliset tilitoimistot pääsääntöisesti kieltäytyvät ottamasta vastaan maa – ja metsätalouden veroilmoitusasiakkaita.

Erityisesti maatalouden verotukselle on tyypillistä, että yksityistalouden ja elinkeinotoiminnan raja on hämärä tai sitä ei ole ollenkaan. Tämä tekee siitä erityisen haastavan. Lisäksi toiminnan laatu ja laajuus vaikuttaa huomattavan paljon verotuksen tulkintaan.

Työssäni maa – ja metsätalouden verotuksen parissa otan jatkuvasti kantaa menövähennysvaatimuksiin ja toisaalta patistan parhaani mukaan pitämään ajopäiväkirjaa, laihoin tuloksin.

Tämän pohjalta lähdin kirjoittamaan opinnäytetyötä, maa – ja metsätalouden veroilmoitusasiakkaiden motivointia verotusasioissa.

1.1 Työn tausta ja tavoite

Työskentelen Lahdessa maataloustilitoimisto Erkki Rekola Oy:ssä, syksyllä 2011 alkoi neljäs kausi. Asiakkaita on eläkeläismetsänomistajista suuriin urakoitsijoihin maa- ja metsätalouden verotuksen saralla. Teemme kaikkemme asiakkaiden veroasioiden osalta, mutta liian usein joudumme tilanteeseen, jossa toivoisimme parempaa motivaatiota asiakkaalta verotusasioiden suhteen. Käytännön esimerkkinä puuttuva ajopäiväkirja tai asiakas ei kerro riittäviä perusteita tulonhankkimismenoistaan.

Asiakkaan oppaan tavoitteena on löytää ratkaisuja, joilla saataisiin asiakkaiden motivaatiota paremmaksi, jonka tuloksena saisimme enemmän ajopäiväkirjoja ja paremmin perusteltuja tulonhankkimismenoja. Käytännön missio on, että mahdolliseen selvityspyyntöön löytyisi vastine aina valmiina ja perusteltuna.

Koska maa- ja metsätalouden verotus on hyvin monihaaraista ja osin sekavaa, opinnäytetyön teoriaosa toimii samalla yleisluonteisena oppaana maa- ja metsätalouden verotuksesta kiinnostuneelle Haaga–Heliassa.

1.2 Opinnäytetyön rajaukset

Maa – ja metsätalouden verotus on käytännön tasolla erittäin laaja ja monimutkainen. Lisäksi asiakaskohtaiset erot ovat huomattavia. Jotta opinnäytetyö olisi lukijaystävällinen ja produkti tuloksia luova, ei ole tarpeen käydä verotusta kokonaisuutena läpi, ainostaan maa- ja metsätalouden verotuksen ominaispiirteitä korostaen.

Käytännössä kokonaan ulkopuolelle jäivät verotuslajeista mm. varainsiirtoverotus, luovutusvoittojen verotus, perintö – ja lahjaverotus sekä yhtiöverotus.

Huomattavia supistuksia on myös elinkeinon verotuksen osalta, henkilöverotus rajoituu tuloverolakiin metsätalouden osalta. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiä ja linjauksia ei laajemmin käsitellä.

Edellä mainitut rajaukset ja supistukset eivät koske päivittäistä työtä maa – ja metsätalouden verotuksen parissa. Rajauksilla ja supistuksilla opinnäytetyössä ja produktissa saadaan kerrottua ja painotettua tärkeimmät asiat.

Mikäli tavoitteet ja sisältö eivät lukijoiden tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisia, jää tällöin projekti helposti pelkäksi puuhasteluksi, josta ei siten seuraa todellisia muutoksia ja kehitysvaikutuksia (Silfverberg 2007, 25).

1.3 Käsiteltävä ongelma

Monella verovelvollisella on viileät välit verohallinnon kanssa. Tämä johtaa helposti asiakkaiden kohdalla ongelmiin. Vaatimukset tulonhankkimismenon vähentämisestä ovat helposti perusteettomia ja tarvittavat dokumentit puuttuvat usein. Lisäksi verotus on voimakkaita tunteita herättävä aihekokonaisuus, johon liittyy muun muassa kateus. ”Kun naapurikin vähentää, eikä siltä ole mitään kysely”. Maa- ja metsätalouden verotuksessa toiminnan laajuudella ja laadulla on erittäin suuri merkitys verotuksen toteutamisessa.

Ajopäiväkirjan merkitystä ei kovin moni asiakas ymmärrä, tai ymmärtää vasta sitten kun tulonhankkimisajot on hylätty kokonaan puuttuvan luotettavan selvityksen vuoksi. Olisi huomattavasti kaikille osapuolille helpompaa, jos selvitys tulonhankkimisajoista olisi ajoissa ja asianmukaisesti täytetty.

Keskeinen haaste on saada asiakkaan motivaatio verotusasioita kohtaan paremmaksi. Asiakkaille tästä on selvää etua, koska pystyn käyttämään verotuksellista osaamista paremmin, koska veroilmoituksen teossa on tällöin enemmän tietoa käytettävissä. Tämä korostuu erityisesti verosuunnittelussa.

Käytännön ongelmiin on ratkaisuna produkti, asiakkaan opas.

1.4 Teoriaosuuden viitekehys

Opinnäytetyö on luonteeltaan vero-oikeudellinen, jolloin keskeiset lähteet ovat ajantasainen lainsäädäntö kuten esim. MVL, TVL, AVL ja KHO:n päätökset. Lisäksi verotuksen linjauksia tukevat verohallinnon vuosittaiset yhteistaisohjeet, verohallinnon julkaisema ”Henkilöverotuksen vuosikirja 2011, verovuosi 2010” ja Esko Kivirannan kirjoittama Maatilaverotus, jatkuvatäydenteinen. Koska maa – ja metsätalouden verotus on käytännössä usean verolain yhdistelmä, samassa kappaleessa saattaa olla useita eri viitteitä, eri verolajien välillä. Keskeisenä rajaavana tekijänä on asioiden esiintymisen käytännön verokirjanpidossa. Ne asiat, jotka eivät juuri esiinny käytännön toimissa, jäävät ulkopuolelle.

Verotuksen ulkopuolinen teoria koskee yleisesti asiakkaalle jaettavan oppaan luomiseen liittyvää teoriaa, käytännön tasolla kärjistäen; mikä erottaa hyvän ja huonon oppaan.

1.5 Käsitteet

Opinnäytetyössä keskeisiä käsitteitä ovat eri verolait ja näiden ohjaukset verohallinnon suunnalta. Lisäksi asiakkaan oppaaseen liittyy motivointi, jossa veroasiat kerrotaan ”kansan kielellä”.

MVL = maatalouden tuloverolaki

TVL = tuloverolaki, käytännössä henkilökohtainen verotus ja metsäverotus

AVL = arvonlisäverolaki, koskee maa – ja metsätaloutta

KHO = korkein hallintaoikeus, antaa useita ratkaisuja vuodessa maa- ja metsätalouden kiistakysymyksiin.

Verohallinnon yhtenäistämisohje = verosäädösten tulkintaohje, erityisen tarpeellinen tilanteissa, joissa joudutaan arvioimaan prosentti/rahamäärä – osuuksia muun selvityksen puuttuessa.

1.6 Vastuuvapauslauseke

Opinnäytetyön tekijä ei ole vastuussa veroasioiden ajankohtaisuudesta, oikeellisuudesta, puutteettomuudesta eikä laadusta. Mikäli opinnäytetyötä käytetään oikeita veroasioita varten, veroasian hoitaja on täydessä vastuussa toimistaan, opinnäytetyön tekijä on vapautettu kaikista vastuista ja velvoitteista.

2 Opinnäytetyösuunnitelma ja aikataulut

Opinnäytetyö käynnistyi aiheanalyysin jättämisellä 28.8.2011. Tällöin alkoi teoria-aineiston hakeminen ja aineiston lukeminen. Aineisto painottui vahvasti maa- ja metsätalouden verolakeihin. Työ jakaantui kahteen osaan; varsinaiseen opinnäytetyöhön ja produktiin, jaettavaan asiakkaan oppaaseen.

Opinnäytetyö tapahtui toimeksiantona. Käytännössä toimeksiantajan mukanaolo näkyy parhaiten produktiosuudessa, joka on kustomoitu varta vasten omia asiakkaita varten. Maa- ja metsätalouden verotus on asiaan perehtymättömälle hyvin vaikeaselkoinen verotuksen alalaji. Tämän pohjalta on tärkeää, että opinnäytetyössä tuodaan keskeinen teoria esille, jota maa- ja metsätalouden verotuksen asiantuntija käyttää päivittäin työssään.

Lopullisesta teoriasta opinnäytetyössä ja erillisessä asiakkaan oppaassa tulee näkymään huomattava ero veroasioiden esittämisen suhteen. Tilitoimiston asiakkaalta ei voi edellyttää suurta tietämystä verotuksesta, mutta toisaalta tilitoimisto ei voi asiakkaan puolesta täyttää esim. ajopäiväkirjaa.

Kyseessä ei ole markkinointiviestintä, vaan yritysviestintä, joka on vuorovaikutusta yrityksen ja sen sidosryhmien välillä. Tämän erottaa markkinointiviestinnästä pääasiassa tavoitteet ja kohderyhmät. Yritysviestinnässä on kyse tunnettuuden luomisesta ja sen ylläpitämisestä. Markkinointiviestinnässä taas on kyse tuotteiden ja palveluiden myynnistä ja tunnetuksi tulemisesta (Isohookana 2007, 190).

Opinnäytetyön käytännön työjärjestys:

- Teorian kerääminen eri lähteistä, teoreettisen viitekehyksen luominen
- Teorian eriyttäminen opinnäytetyötä ja produktia varten
- Opinnäytetyön ja produktin muokkaus prosessin edetessä; oppilaitoksen ja toimeksiantajan toiveiden mukaisesti.
- Käytännön verotusmenettelyiden vaikutus teoriaan ja ohjeistukseen

- Keskeisten rajausten määrittely
- Produktin luonnostelu ja muokkaaminen toimeksiantajan toiveiden mukaiseksi
- Opinnäytetyö-osuuden viimeistely

Opinnäytetyön seminaareja oli kolme ja ne pidettiin seuraavina päivinä:

1. 25.10.
2. 22.11.
3. 13.12.

Ensimmäisessä seminaarissa todettiin, että tutkimustyyppisen ei sovellu opinnäytetyöni työskentelymenetelmäksi. Tällöin työn muoto muuttui produktiiviseksi. Toisessa seminaarissa itse maa- ja metsätalouden teoriaosuus oli pääpiirteittäin valmis. Kolmannessa seminaarissa itse produktiosuus oli pääpiirteittäin valmis. Opinnäytetyö kokonaisuudessaan valmistui helmikuussa 2012.

3 Projektisuunnitelma

Työn suunnittelu alkoi elokuussa 2011, jolloin oli aika jättää aiheanalyysi. Keskeisenä haasteena oli, että miten tämä käytännössä toteutetaan. Koska ongelmia ja tarpeita on enemmän kuin resursseja, on suunnittelussa kyse valintojen tekemisestä. Millaisiin ongelmiin ja esteisiin projektissa pitää syventyä, miten vahvuudet, mahdollisuudet ja resurssit tulevat parhaiten käyttöön? (Silfverberg 2007, 57.)

3.1 Tavoitteiden määrittely asiakkaan oppaaseen

Tavoitteiden tulisi olla selkeät ja realistiset, jotka kuvaavat sitä tilanteen tai toiminnan muutosta, johon produktilla pyritään (Silfverberg 2007, 57).

Selkeys tulee olemaan merkittävässä asemassa, koska kyseessä on vero-oikeudellinen opas asiakkaalle. Lisäksi pitää olla realistinen, että miten paljon voidaan asiakkaan suhtautumista verotukseen muuttaa.

Käytännön kokemus tilitoimistotyössä on osoittanut, että ei kannata kovin helposti asiakkaalle tulostaa suoraan verottajan ohjeita. Ne ovat yleisluontoisia, usein vaikeasti sovellettavia ja riski asiakkaan väärälle tulkinnalle on suuri. Näinpä käytännön asiakkaan ohjaus on tapahtunut suullisesti. Haittapuolena on, että ei välttämättä muisteta täysin tarkasti, että mitä on kullekin asiakkaalle kerrottu.

Tämän pohjalta lähdettiin määrittelemään tavoitteita, seuraavien asianhaarojen pohjalta:

- Asiakkaiden ikäjakauma jakautuu 1920-luvulla syntyneistä 1990-luvulla syntyneisiin.
- Asiakkaiden toiminnan laadussa – ja laajuudessa on merkittäviä asiakaskohtaisia eroja. Tällä on verotuksessa erityisen suuri merkitys.
- Osa asiakkaista on hyvinkin kiinnostuneita verotuksesta, toisia ei juuri kiinnosta ja osa suorastaan inhoaa verottajaa.
- Uusia asiakkaita tulee verotarkastusten, sukupolvenvaihdosten, perinnönjaon ja muiden asioiden vuoksi.

Keskeisiksi tavoitteiksi muodostui asioiden pukeminen ”kansankieliseksi”. Ei ole järkeä tehdä kattavaa opasta, josta kohderyhmä ei ymmärrä mitään, eikä halua sitä lukea.

Toinen tärkeä tavoite on, että oppaaseen kirjoitetut asiat tuovat tuloksia aikaiseksi. Lisää ajopäiväkirjoja ja toisaalta kysyttäisiin tilitoimiston kantaa erityisesti rakennus/kalustohankintoja suunnitellessa.

Kolmantena tavoitteena olisi tuoda asiakkaille ilmi, että miten verottaja käytännössä toimii. On suhteellisen yleistä, että asiakkaiden piirissä kuvitellaan, että oltaisiin täysin suojassa verottajan selvityspyynnöiltä.

Asiakasryhmäkohtaista opasta mietittiin pitkään, mutta suunnitelmanmukaisesti se olisi vaatinut omalle kohderyhmälle omat oppaat. Tämän pohjalta oli helppo päätyä yleisoppaaseen.

Yleisoppaan etuna on myös, että asiat pysyvät siinä riittävän yksinkertaisena. Ja oppaassa mainitaan useasti kääntymään tilitoimiston puoleen (perusneuvonta maksutonta asiakkaille). Termillä yleisopas tarkoitetaan tässä yhteydessä, että se sisältää kaikille asiakkaille riittävät perusasiat, mutta syventävät ohjeet jäävät osin ulkopuolelle. Käytännön esimerkkinä maatalouden liitännäiselinkeinon eriyttäminen erilliseksi elinkeinotoiminnaksi (suuret koneurakoitsijat).

Koska oppaan tarkoitus on motivoida asiakkaita veroasioissa, painopiste on asioissa, joihin halutaan parempaa asiakkaan aktiivisuutta. Suunnitteluvaiheessa on havaittava ne tekijät, joihin vaikuttaminen antaa tehokkaimman ja kestävimmän tuloksen etenkin kohderyhmän tarpeiden kannalta. Tässä suhteessa voitiin käyttää tarve/ongelma – analyysiä, kun linjauksia päätettiin. Eli käytännössä ne ongelmat priorisoitiin ylös, joiden vaikutus on suuri, joilla on merkittäviä kehittämisen esteitä ja joihin voi vaikuttaa nykyisillä voimavaroilla (Silfverberg 2007, 64).

Käytännössä verottajan selvityspyynnöt, kirjallisena ja suullisena ovat keskeinen lähde päätettäessä aihekokonaisuuksia.

Lisäksi työn ohessa tapahtunut keskustelu työnantajan kanssa antaa runsaasti näkökantoja. Selvityspyynnöt ja verotarkastuskertomukset ovat tiukasti salassa pidettäviä, joten näitä ei voida yksilöidä milteän osin opinnäytetyössä eikä myöskään asiakkaan oppaassa.

3.2 Oppaan laadintasuunnitelma

Laadinta käynnistyy perinteiseen tapaan kirjoittamalla ruutupaperille eri aihekokonaisuuksia. Lähteinä käytetään tilitoimiston ”veropäivien” koulutusmateriaalia, verohallinnon eri ohjeita ja verottajan selvityspyyntöjen aiheita. Käytännön ongelma on, että asiakkaan opas alkaa muistuttaa liikaa verottajan omia oppaita. Eli tarkoitus helppolukuisesta on vaarassa vesittyä.

Kyseinen asiakkaan opas on tiedotteen kaltainen, jossa korostuu, että tärkeimmät asiat tulevat alkuun ja vähemmän tärkeä loppuun. Asiakkaan mielenkiinto pitää herättää nopeasti, otsikko ja alkuteksti ovat tärkeimmät. Itse tekstin pitää olla neutraalia yleiskieltä, jossa asiat sanotaan lyhyesti ja ytimekkäästi. Ammattitermejä, vieraita merkkejä, lyhenneitä ja ilmaisuja pitää välttää. (Isohookana 2007, 196.)

Veroasioissa pienikin asia levittyy laajaksi. Laadintavaiheessa tämä tulee korostetusti esiin. On tärkeää laskea eri asioille painotusta, eli mistä kohdasta katkaistaan asian x:n käsittely. Käytännön mittarina priorisoinnissa käytetään asian yleisyyttä, merkittävyyttä ja suullisen ohjauksella sen täydentämistä.

Oppaassa tullaan tekemään ajoittain rajujakin rajauksia, koska sen tarkoitus on painottaa tiettyjä osa-alueita. Lisäksi jokaiselle verovelvolliselle saapuu tammikuussa verottajalta lomake – ja ohjepaketti, jossa kerrotaan esim. poistoprosentit eri kohteille ja muuta yleistä tietoa.

Rajauksien suunnittelussa pohdittiin seuraavaa:

- Kuinka suurta asiakasryhmää aihe x koskee?
- Kuinka helposti asian asiakkaat ymmärtävät?
- Onko aihe kuinka monihaarainen, mistä katkaista?
- Kumpi esitystapa on parempi, kirjallinen vai suullinen?
- Onko parempi tulostaa asiakkaalle suoraan verottajan sivustolta, kuin kirjoittaa itse?
- Kuinka helposti asiakas voi käsittää jollain tavalla väärin kirjallisen ohjeistuksen?
- Miten eri asiakasryhmät käsitellään, mitä ei kannata tuoda esille?

3.3 Asiakkaan oppaan jakaminen asiakkaille ja sen päivittämisestä

Painopiste on uusissa asiakkaissa, jotka tulevat erilaisista lähtökohdista. Osalla on tullut perinnöksi maatala ja pitäisi saada veroilmoitus tehdyksi. Toisessa ääripäässä taas on vuodesta toiseen toistuvia ”ongelmia” verottajan kanssa. Ns. vanhojen asiakkaiden kohdalla käytetään asiakaskohtaista harkintaa; osa on ollut tilitoimiston asiakkaina vuosikymmeniä.

Opas tullaan tallentamaan Word-muodossa tilitoimiston palvelimelle, Yleinen – kansioon, johon kaikilla käyttäjillä on pääsy. Ideana on, että opas on aina uunituore, kun se tulostetaan asiakkaalle.

4 Maatalouden verotus

Maatalouden verotus koostuu monesta vaikuttavasta tekijästä, jonka keskeisenä tekijänä on MVL, maatilatalouden tuloverolaki. Korkeimman hallinta-oikeiden päätökset antavat linjauksia kiistanalaisissa asioissa ja verohallinto julkaisee vuotuiset yhtenäistämisohteet maatalouden verotuksen tulkinnan avuksi.

4.1 Maatilaverotus pähkinäkuoressa

Maatalouden tuloa on kaikki maatalouden liittyvästä toiminnasta rahana tai rahanarvoisena etuna saatu tulot.

Maatalouden tulolähteeseen voidaan lukea mm. seuraavanlaisia sivutulolähteitä:

- Maa- ja metsätalousurakointi
- Puutavaran jatkojalostus, esim. omat puut myytäväksi lautatavaraksi
- Maatilamatkailu
- Puutarhatalous
- Hevosten kasvatustoiminta ja hevosten pitäminen tulonhankkimismielessä
- Kalastus ja kalanviljely

Maatalouden vähennyskelpoisiksi menoiksi luetaan pääsääntöisesti kaikki maatalouden tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot. Mikäli meno kohdistuu samalla yksityistalouteen tai muuhun tulolähteeseen, menon osuus oikaistaan maatalouden korjauserinä ja korjauserän osuus lisää maatalouden verotettavaa tulosta.

(<http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/veroilmoitusohjeet/maataloudenharjoittaja/>)

4.2 Maatalouden tuloverolaki

Verokirjanpidon peruskaava, tuotantosuunnasta riippuen usein hyvin tulkinnanvarainen sellaisenaan, KHO:n päätökset ja verottajan eri lausunnot auttavat rajavedossa hankalissa tilanteissa. On olemassa useita teoksia maatalousverotuksesta, mutta käytännön verotustyössä alkuperäiset lakitekstit ja verohallinnon ohjeistukset ovat tasapainoisimpia ohjeita.

Alla oleva maatalouden tuloverolaki on luonteeltaan referaatti ja siihen on lisätty käytännön painotuksia.

Maatalouden tuloverolaki 15.12.1967/543

Tämän lain pohjalta maatalouden verotettava tulos lasketaan kunnallis- ja valtionverotusta varten:

(§1)

Maataloudella tarkoitetaan varsinaista maataloutta erikoisviljelyksineen taikka maa- tai metsätalouteen liittyvää toimintaa, jota ei pidetä eri liikkeenä/tulonlähteenä.

(§2)

Maatalouden tulos lasketaan vähentämällä maatalouteen kohdistuvien velkojen korot. Maatalouden puhtaaseen tuloon lasketaan maatalouden harjoittajan kaikki maatalouden tulolähteeseen kuuluvat puhtaat tulot yhteen. Metsätalouden puhtaaseen tuloon luetaan kaikkien metsäpalstojen puhtaitten tulojen yhteismäärä.

(§3)

Maatalouden puhdas tulo verovuonna on maataloudesta rahana saatu tai rahanarvoisena etuutena saatujen tulojen ja menojen erotus. Maatalouden veronalaiseksi tuloksi ei lueta kohtuullista maatalouden tuotteiden yksityiskäyttöä.

4.2.1 Maatalouden tulot

(§4)

Maatalouden tuloja ovat muun muassa;

- Maataloustuotteiden (kasvituotteet, kotieläintuotteet) myyntitulot
- Elävien eläinten myynti, joka voidaan jaksottaa kolmelle vuodelle, mikäli suuri osa eläimistä myydään pois.
- Sadonmenetyksestä, eläinten menetyksestä jne. saadut luovutushinnat tai korvaukset.
- Rakennuksesta, tai sen osasta saadut luovutushinnat sekä vakuutus, vahingon – ja muut korvaukset.

- Koneista ja kalustosta saadut luovutushinnat, muut vastikkeet ja vakuutus & vahingonkorvaukset. Mikäli kuuluvat poistomenettelyyn, tuloutus tapahtuu ensitilassa menojäännöksestä, jonka loppuessa jäljelle jäävä osuus tuloutetaan suoraan.
- Kaikki tuet ja avustukset pääsääntöisesti, osa investointituista/avustuksista tuloutetaan epäsuorasti vähentäen kohteen menojäännöksestä.
- Maatilan maasta otetun maa-aineksen myynnistä, vastikkeista ja korvauksista saatu tulo. Tyypillisesti sora, savi, multa, turve, jäkälä jne.
- Maatalouden koneiden ja kaluston sekä muiden tuotantovälineiden käytöstä saadut vuokrat ja käyttökorvaukset.
- Koneurakointi
- Tilalla olevan tuotantolaitoksen tuotteiden myyntihinnat, esim. puutavaran jatkojalostus kenttäsiirteillä, joka luetaan maatalouden tuloksi. Mikäli toiminta on mittavaa, se voidaan lukea erilliseksi elinkeinotoiminnaksi, joka verotetaan EVL:n mukaisesti.
- Kalastus ja metsästystulot osittain
- Peltojen ja rakennusten vuokraaminen
- Ostettujen maataloustarvikkeiden myynti eteenpäin.
- Verovelvollisen toiseen tulolähteeseen siirretyt maatalous – ja puutarhatuotteiden sekä maa-ainesten todennäköinen luovutushinta siirtohetkellä. Eli mittava yksityiskäyttö tai siirto elinkeinokäyttöön käytännössä.
- Koneiden ja kaluston, sekä rakennusten siirto toiseen tulolähteeseen, poistamatta oleva hankintamenon osa on tuloutettava.
- Maatalouteen kohdistuvat korkotulot, mikäli ei lähdeverotettu. Osuus pääoman korko on verovapaata 1500 euroon asti per henkilö.

4.2.2 Vähennyskelpoiset menot

(§6)

Vähennyskelpoiset menot, tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet

- Ulkopuolisen tai yli 14-vuotiaan lapsen palkkamenot sivukuluineen, pois lukien puolison palkka

- Maatalousyrittäjän pakolliset eläkevakuutus – ja tapaturmavakuutusmaksut. Vapaaehtoiset ovat tapauskohtaisia.
- Maatalouden tuotantotarvikkeet tuotantosuuntien mukaisesti
- Maatalouden kotieläinten hankintamenot, voidaan jaksottaa kolmelle vuodelle vähennettäväksi.
- Maatalouden koneiden ja kaluston sekä rakennusten hankinta,- peruseräparannus ja korjausmenot jakaen ne vuosimenoihin ja useana vuotena poistettaviin.
- Karjantarkkailuun ja tuotantoeläinten lääkintään liittyvät menot. Kasvintuotantopuolella viljavuustutkimukseen liittyvät menot.
- Tilaan kohdistuvien rakennusten ja maatalousomaisuuden (koneet, kalusto) vakuutusmaksut, 7§:ssä säädetyin poikkeuksin.
- Tilalla kohdistuvien rakennusten ja rakennelmien, maataloudessa käytettävän koneiden ja kaluston korjauksesta ja kunnossapidosta aiheutuneet menot. Lisäksi salaojien, ojien, siltojen, aitojen jne. korjauksesta ja kunnossapidosta aiheutuneet menot 7 §:ssä säädetyin poikkeuksin.
- Tilaan kohdistuvat valaistus, lämmitys – ja muut rinnastettavat menot 7 §:ssä säädetyin poikkeuksin.
- Maatalousmaan, rakennusten, koneiden ja kaluston, sekä muiden tuotantovälineiden vuokrat
- MTK:n jäsenmaksu ja muut maatalouden järjestöjen jäsenmaksut
- Tulolähdesiirrot esim. metsätaloudesta, tuloutus toisaalta tehtävä metsätalouden puolella. Esim. metsätalouskoneen siirto koneurakointiin maatalouden puolelle.
- Kiinteistövero siltä osin kuin se kohdistuu maatalouden käytössä olevaan kiinteistöön, tuotantosuunta huomioiden.

4.2.3 Vähennyskelvottomat menot

(7§)

Vähennyskelvottomat menot:

- palkat ja muut etuudet jotka on suoritettu puolisolle tai lapselle, joka ei ennen verovuoden alkua täyttänyt 14 vuotta. Sama koskee myös kuolinpesiä ja yhtymiä.

- Yksityisasunnon tai yksityistaloudessa käytetystä rakennuksesta, rakennelmasta tai sen osasta aiheutuneet menot. Mukaan lukien hankinta- ja perusparannusmenot, sekä lämmityksestä aiheutuneet menot.
- Sakot ja rangaistuksen luonteiset maksut

4.2.4 Poistot

(9§)

Poistojen tekeminen rakennuksista ja rakennelmista

Poistojen suuruus kohteittain:

- 25 % vesistön ja ulkoilman pilaantumisen estävien rakennelmien poistamattomasta hankintamenosta (tyypillisesti lantalat)
- 20 % kasvihuoneen ja muun kevyen rakennelman poistamattomasta hankintamenosta (ilman kivijalkaa).
- 10 % maatalouden talousrakennuksen poistamattomasta hankintamenosta
- 6 % asuin, toimisto – tai muun niihin verrattavan rakennuksen poistamattomasta hankintamenosta (esim. lomamökkien vuokraus.)

Mikäli voidaan osoittaa, että rakennuksen tai rakennelman käypä arvo on verovuonna alentunut esim. tuhoutumisen, vahingoittumisen tai muun syyn vuoksi, voidaan tehdä lisäpoisto, joka vastaa käyvän arvon mukaista.

Mikäli maatalouden rakennuksen tai rakennelma menojäännös on alle 1000 euroa, voidaan tämä vähentää kertapoistona.

Verohallinnon vuotuiset yhtenäistämishjeet ja niiden merkitys

Verohallinto julkaisee jokaista verovuotta varten kootut ajankohtaiset yhtenäistämishjeet niin henkilöverotusta kuin elinkeinojen verotusta varten. Luku 4 on varattu maa- ja metsätalouden verotuksen erityiskysymyksille.

4.2.5 Autojen käsittely verotuksessa

Auto, henkilö – tai pakettiauto voidaan lukea maatalouden kalustoon, mikäli maatalouden ajoa on pysyvästi yli 50 % kokonaisajomäärästä. Verovelvollisen oikeusturvan vuoksi ajopäiväkirjan pitäminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta ajojen jakautuminen yksityistalouden ja maatilatalouden välillä voidaan luotettavasti selvittää.

Henkilöautoja ja ns. kaksikäyttöautoja koskee kaikkien kulujen **arvonlisäveron vähennyskielto**, mikäli näillä ajetaan yksikin yksityisajaja. (AVL 114 §)

Pakettiautojen (N1-luokka) kohdalla vähennyskieltoa ei ole, yksityisyyden osuus arvonlisäverosta tuloutetaan.

Maatalousajojen ja yksityistalouden osuus jaetaan veroilmoituksen teon yhteydessä ajopäiväkirjan mukaisesti. Yksityistalouden osuus tuloutetaan arvonlisäveroineen. Mikäli ajopäiväkirjaa ei ole, veronviranomaisella on oikeus arvioida yksityisajajien määrää.

Huomioitavaa on myös, että yksityisajajia on myös asunnon ja maatilalan väliset matkat. Tästä aiheutuneet matkat vähennetään veroehdotuksella samalla tavalla kuin palkansaajan matkakulut TVL 93 § mukaisin säännöksin.

Maatalouden kalustoon kuuluvan auton kokonaisajoista pysyväisluonteisesti on alle 50 % maatalouden ajoa, tullaan auto poistamaan kalustosta (yleistä verotarkastuksissa). (Verohallinnon yhtenäistämisohje 2010, 4.1.1.1.)

Yksityisauto maatalouden käytössä

Yleisin tilanne on maataloudessa, että yksityisajajien osuus on yli 50 % kokonaisajoista. Tällöin on kaksi vaihtoehtoa, harvinaisemmassa vähennetään maatalouden kalustoon kuulumattoman auton maatalousajoa vastaava osuus auton menoista ja poistoista. Ehdottomasti yleisempi tapa vähentää maatalousajot on käyttämällä verovapaan kilometrikorvauksen enimmäismäärää, joka verovuotena 2010 oli 0,45e/km ja verovuotena 2011 sen suuruus on 0,46e/km.

Edellytyksenä on, että maatalouden ajot voidaan luotettavasti selvittää. Ehdottomasti suositeltavin on ajopäiväkirja ja vasta toisena muu luotettava selvitys.

Mikäli ei ole ajopäiväkirjaa tai luotettavaa selvitystä ei ole, ei voida tehdä vähennystä yksityisauton käytöstä maataloudessa.

Vähennysrajoitukset koskevat tilanteita, joissa on työnantajalta saatu luontoisetuauto, leasingauto tai hallintasopimuksella hallittu auto, joita ei lueta maatalouden harjoittajan varoihin.

Näissä tapauksissa ei voida vähentää verovapaan kilometrikorvauksen enimmäismäärän arvoa, vaan ainut tapa saada vähennykset ovat todelliset maataloudesta aiheutuneet auton kustannukset. (Verohallinnon yhtenäistämisohe 2010, 4.1.1.2.)

4.2.6 Päivärahat ja tasausvaraus

Erityisesti koneurakoitsijoille tulee lisääntyneitä elantokustannuksia, koska hänelle tulee tilapäisiä työmatkoja toiminta-alueen ulkopuolella. Maatilojen välisiä matkoja ei lueta tähän. Ajopäiväkirjan merkitys tässäkin korostuu merkittävästi, koska pitää pystyä näyttämään toteen matkojen ajoittuminen ja määrä. Lisäksi on erikseen puolipäiväraha (yli 6 tuntia) ja kokopäiväraha (yli 10 tuntia). Päivärahojen suuruudet olivat verovuonna 2010 puolipäivärahan osalta 16 euroa ja kokopäivärahan osalta 36 euroa. Selvitys päivärahoista esitetään veroilmoituslomakkeella 2, sivulla kolme. (Verohallinnon yhtenäistämisohe 2010, 4.1.2).

Tasausvaraus

Maataloudelle on tyypillistä investoinnit ja vaihtelevat tulot. Tasausvaraus tasapainottaa vuotuista verotettavaa tuloa.

Tasausvaraus on korkeintaan 40 % puhtaasta maatalouden tuloksesta, enimmäismäärä on 13 500 euroa, kuitenkin vähintään 800 euroa. Tasausvaraus on purettava viimeistään kolmantena verovuotena, sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa tasausvaraus on tehty.

Tasausvarauksella pienentää kyseisen verovuoden tulosta tai purkamalla suoraan tuloksi kasvattaa maatalouden puhdasta tuloa.

Mikäli varaus puretaan investointiin, vähentyy kohteen vuoden aikana lisääntynyt meno-jäännösarvo puretun tasausvarauksen verran. Jos on useina vuosina tehtyjä tasaus-varauksia, vanhin varaus puretaan ensin. (MVL 10 a §).

Käsitteellä investointi tässä yhteydessä tarkoitetaan kohteita, joista muodostuu meno-jäännöstä verolomakkeella poistettavaksi:

- Koneiden ja kaluston hankinta maatalouteen
- Maatalouteen kohdistuvien rakennusten hankinta- ja perusparannusmenot, poistomenettelyn piiriin kuuluvat.
- Maatalouden salaojien, siltojen, patojen ja näihin rinnastettavien rakentaminen (MVL 10 b §.)

5 Metsätalouden verotus

5.1 Metsätalouden pääomatuloa vai maatalouden tuloa?

Metsätalouden verotus on aina tuloverolain alaista pääomatuloa (TVL 43§). Saatu tulo käsitellään kassaperiaatteen mukaisesti (TVL 110 §).

Säännöksiä sovelletaan vain jalostamattomaan puutavaraan, kuten

- Kuitupuu
- Tukit
- Pylväät
- Halot ja klapit
- Hakkuutähteet, kannot ja muu metsäenergiapuu
- Koristehavut ja tienvarsikepit (Henkilöverotuksen käsikirja 563.)

Lisäksi metsätalouden tuloksi luetaan metsän vakuutus/vahingonkorvaukset metsävahingoista (Henkilöverotuksen käsikirja 565).

Mikäli metsätalouden koneita ja kalustoa myydään, käsitellään myyntivoitto luovutusvoittojen verotuksessa, myös tilanteissa, joissa saadaan vanhasta koneesta vaihtohyvyitys (Henkilöverotuksen käsikirja 578).

Metsätalouden luovutusvoittoja käsitellään tarkemmin verohallinnon teoksessa Henkilöverotuksen käsikirja 2011, verovuosi 2010 Verohallinnon julkaisu 43.11.

Mikäli puutavara jalostetaan sahatavaraksi, kuten lankuiksi, laudoiksi jne. tällöin jalostetun puun myyntitulo käsitellään maatalouden tai elinkeinotoiminnan tulona. Sama koskee metsäkiinteistön vuokraamista, olisi sitten kyseessä osa metsätilasta tai kokonaan. Mikäli metsätalouden puutavaraa käytetään maatalouden tarvepuuna, tällöin tehdään tulolähdesiirto, jossa käytetään verohallinnon yhtenäistämisohjoiden vuotuista kantora-ha-arvoa. Eli metsätalouden tulo lisääntyy, siinä missä sama summa vähentää maatalouden tuloa (vähennyskelpoiselta osalta). (Henkilöverotuksen käsikirja 565–577.)

Metsätalouden tappio

Jos ei tehdä puukauppaa, tällöin tulee tappiota pelkästään metsänhoitomaksun vuoksi. Ensisijaisesti veroviranomainen vähentää metsätalouden tappion muista pääomatuloista tai niiden puuttuessa alijäämähyvityksenä ansiotuloista. Jos tappiolta jää silti tämänkin jälkeen, vahvistetaan pääomatulolajin tappio, joka on vähennettävissä seuraavan 10 vuoden aikana kaikista pääomatuloista. (Henkilöverotuksen käsikirja 575–576.)

5.2 Pystykauppa ja hankintakauppa

Pystykaupan ja hankintakaupan keskeinen ero on se, että pystykaupassa puun ostaja (esim. metsäyhtiö) hoitaa puun korjuun ja kuljetuksen itsenäisesti. Hankintakaupassa taas puun myyjä hoitaa puun korjuun ja kuljetuksen tien varteen. Joko itse tehtynä tai ostettuna palveluna urakoisijalta. Hankintakauppa – käsitteeseen luetaan myös termi käteiskauppa, joka on muutoin samankaltainen kuin hankintakauppa, mutta siihen ei liity etukäteissopimusta. (Henkilöverotuksen käsikirja 563.)

Mikäli hankintakaupassa on metsänomistaja tai hänen perheenjäsen tekee puun korjuun- ja kuljetuksen, tällöin on kyse hankintatyöstä. Keskeinen raja-arvo on 125 kiintokuutiota vuodessa hankintatyötä. Tämän alittavalta osalta hankintatyön arvo pienentää metsätalouden verotettavaa tulosta ja ylittävä osa luetaan veronalaiseksi ansiotuloksi. Hankintatyön arvot puulajeittain julkistetaan vuosittain verohallinnon yhtenäistämisohejeissa. (Henkilöverotuksen käsikirja 567 ja TVL 63§.)

5.3 Väli-aikaiset verohuojennukset puukaupassa (verovuosi 2011 viimeinen)

Aikavälillä 1.4.2008–31.12.2010 tehtyihin puukauppoihin sovelletaan huojennussäännöksiä niin myyntitulosta kuin korjuusta ja kuljetuksesta aiheutuneista kuluista. Ratkaiseva päivä oli kaupantekopäivä, joka määräsi verohuojennuksen suuruuden. HUOM! Arvonlisäveroon huojennuksilla ei ole mitään vaikutusta.

Verohuojennuksia on (oli) seuraavanlaisia:

- Puukaupasta oli **veronalaista tuloa 50 %**, kun kauppa oli tehty 1.4.2008–31.12.2009 välisenä aikana ja kauppahintaa oli maksettu myyjälle 1.4.2008–31.12.2010 välisenä aikana.
- Puukaupasta oli **veronalaista tuloa 75 %**, kun kauppa oli tehty 1.4.2008–31.12.2009 välisenä aikana ja kauppahintaa oli maksettu myyjälle 1.1.2011–31.12.2011 välisenä aikana.
- Puukaupasta oli **veronalaista tuloa 75 %**, kun kauppa oli tehty 1.1.2010–31.12.2010 välisenä aikana ja kauppahintaa oli maksettu myyjälle 1.1.2010–31.12.2011 välisenä aikana.

Perussääntönä korjuun ja kuljetuksen menojen vähentämisessä oli ajankohdan mukaisen huojennuksen huomioiminen. Eli jos puolet tulosta oli verovapaata, tällöin tämän puuerän korjuusta ja kuljetuksesta aiheutuneista menoista puolet oli vähennyskelvottomia. (Henkilöverotuksen käsikirja 564.)

5.4 Metsävähennys

Metsällä on oma ”poisto”, eli metsävähennys. Siitä on tarkemmin säädetty TVL 55 §:ssä. Lisäksi on huomioitava, että se koskee vain 1.1.1993 jälkeen vastikkeellisella saannolla hankittuihin metsiin. Vastikkeeton saanto ei oikeuta metsävähennyksiin. Mikäli kyseessä on lahjanluonteinen kauppa, kuten sukupolvenvaihdos, verovirasto pyynnöstä laskee metsän osuuden kauppahinnasta. Oikeus metsävähennykseen on vain luonnollisella henkilöllä, kuolinpesillä ja näiden muodostamilla verotusyhtymillä. Oikeuden ulkopuolelle jäävät yhteisöt ja elinkeinoyhtymät.

Metsävähennysoikeus on käytännössä ns. metsävähennyspohja, joka vuodesta 2008 alkaen on ollut 60 % metsän hankintamenosta. Aikaisemmin metsävähennyspohja oli lohkokohtainen, vuodesta 2008 lähtien se on verovelvolliskohtainen. (Henkilöverotuksen käsikirja 568–569.)

Metsävähennyksen vaatiminen ja määrä

Metsävähennys vaaditaan metsätalouden veroilmoituslomakkeella 2C ja tarvittaessa verovelvollisen tulee esittää selvitys metsävähennyksen edellytyksistä.

Metsävähennyksen määrä on enintään 60 % metsätalouden pääomatulon määrästä, jota metsävähennysoikeus koskee. Minimimetsävähennys on 1500 euroa, joka tällöin edellyttää vähintään 2500 euron suuruista veronalaista metsätalouden pääomatuloa.

Metsävähennyksessä on huomioitavaa metsäkiinteistöä myydessä, että aikaisemmin käytetty metsävähennys lisätään luovutusvoittoihin.

Käytännössä ikävä yllätys, josta ei olla laajasti tietoisia. (http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Maatalousyrittaja_ja_metsanomistaja/Metsavahennys)

5.5 Menovaraus

Maataloudessa on tasausvaraus ja metsätaloudessa on tämän kaltainen menovaraus esim. tulevia metsänuudistamismenoja varten.

Käytännössä menovaraus muodostetaan metsän hakkuuvuotena, jolloin tulo on saatu. Tämä osaltaan pienentää verotettavaa tulosta verovuotena, koska metsänuudistamisesta aiheutuneita menoja voidaan vähentää ennakkoon jo hakkuutulovuotena.

Menovarauksen suuruus on korkeintaan 15 % metsätalouden veronalaisen pääomatulon määrästä, josta on vähennetty mahdollisen metsävähennyksen määrä. Menovarauksen käyttöaika on Oulun – ja Lapin läänissä kuusi vuotta ja muualla Suomessa neljä vuotta. Eli menovaraus voidaan purkaa tuloksi heti seuraavana vuotena tai ”pakolla” kun aikaraja tulee täyteen.

Menovarauksen lähisukulainen on tuhovaraus, eli verovuoden tuloksi jätetään lukematta määrä, jota tarvitaan tuhoutuneen metsän uudistaminen, käytännössä koskien vakuutus/vahingonkorvausta. Tuhovarausta koskevat samat aikataulut kuin menovarausta varauksen purkamisen osalta. (Henkilöverotuksen käsikirja 572–573.)

5.6 Tulonhankkimismenot metsätaloudessa

Luonnollisesti verovelvollisella on oikeus vähentää tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneet menot.

Keskeisiä metsätalouden menoja ovat mm.

- Metsätalouden työntekijöiden palkkausmenot sivukuluineen
- Metsän uudistamiseen ja hoitoon/kasvatukseen liittyvät menot.
- Metsäteiden rakentamismenot (poistomenettely) ja metsäteiden kunnossapito (vuosimenona)
- Metsäojitus; uudisojitus poistoina ja kunnostus vuosimenoina.
- Metsätalouden todellisten rakennusten hankintamenot ja niiden kunnossapito
- Metsänhoitomaksu
- Metsätalouteen kohdistuvat vakuutusmaksut ja metsän suojeluun liittyvät menot.
- MHY:n ja metsäkeskusten palvelut; suunnittelusta, neuvonnasta, tutkimuksesta ja kehitystyöstä aiheutuneet menot.

Mikäli metsätalouden menoon kohdistuu verovapaata avustusta (Kemera), tällöin meno on vähennyskelpoinen vain avustuksen ulkopuolelle jäävältä osuudelta. Arvonlisävero on aina täysin vähennyskelpoinen tässä tapauksessa. Mikäli metsätalouden meno ja tähän kohdistuva verovapaa avustus eivät osu samalle vuodelle, meno vähennetään normaalisti ja verovapaa avustus taas tuloutetaan veroilmoituslomakkeella 2C. (Henkilöverotuksen käsikirja 573.)

Hallitusohjelman mukaisesti Kemera-tuen verovapaus poistuu kokonaan verovuoden 2012 alusta lähtien. Eli tästä eteenpäin kaikki Kemera-tuet ovat veronalaisia ja toisaalta ei tarvitse murehtia Kemera-tuen kohdistamisesta menoihin. ([http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Henkiloverotuksen_lakimuutoksia_vuodelle\(19551\).](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Henkiloverotuksen_lakimuutoksia_vuodelle(19551).))

Metsätalouden korot

Metsätalouteen kohdistuvat velkojen korot vähennetään suoraan pääomatulosta veroehdotuksella, ei suoraan metsätalouden pääomatulosta (Henkilöverotuksen käsikirja 575).

5.6.1 Metsätalouden poistot

Poistomenettelyn piiriin kuuluu metsätalouden investoinnit, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on yli 3 vuotta. Metsätaloudessa investoinnilla tarkoitetaan koneiden ja kaluston, sekä rakennusten ja rakennelmien hankintamenot. Lisäksi uusien metsäteiden ja metsäojien tekemisestä/teettämisestä aiheutuneet vähennetään poistomenettelynä.

Suurin sallittu vuotuinen poistoprosentti metsätalouden menojäännöksestä:

- Koneet ja kalusto 25 %
- Ympäristön pilaantumisen estävä rakennelma 25 %
- Kevyet rakennelmat 20 %
- Metsäojat ja metsätiet 15 %
- Talousrakennukset 10 %
- Asuin – ja toimistorakennus 6 % (harvinainen)

Mikäli menojäännös alittaa 200 euroa, voidaan suorittaa tämän osalta kertapoisto. (Henkilöverotuksen käsikirja 574).

Erittäin tärkeää on huomioida myös, että omien polttopuiden teko ja kuljetus yksityiskäyttöä varten eivät ole miltään osin vähennyskelpoista. Asia tulee esille erityisesti mönkijöiden ja moottorikelkkojen käsittelyssä verotuksessa. Lisäksi klapi-koneen hankinnassa pitää ottaa huomioon yksityiskäyttö. (Verohallinnon yhtenäistämisohe 2010, 4.1.12.2.)

5.6.2 Metsätalouden koneiden ja kaluston käsittely verotuksessa

Metsätalouden kalustoon kuuluva auto

Verovelvollisen on osoitettava ajopäiväkirjalla tai muulla luotettavalla selvityksellä, että ajoista pysyvästi yli 50 % kohdistuu metsätalouteen. Yksityisisuus tuloutetaan. Käytännössä metsätalouden kalustoon kuuluva auto on harvinainen, juuri verotuksen vaatimuksen vuoksi (Verohallinnon yhtenäistämisohje 2010, 4.1.3.2.)

Mönkijä ja moottorikelkka

Verovelvollisen tulee tarvittaessa näyttää, että mönkijällä/moottorikelkalla tehdään oikeasti hankintatyöhön liittyvää puun kuljetusta. Mönkijän/moottorikelkan tulee olla metsätalouden käyttöön soveltuva ja niissä tulisi olla esim. reki tai tukkikärry. Mönkijän moottorilta edellytetään vähintään 350 cm³ – kuutiotilavuutta.

Mikäli moottorikelkkaa/mönkijää ei lueta metsätalouden kalustoon, voidaan käytöstä aiheutuneet menot vähentää tuntiperusteisesti; moottorikelkan osalta 11e/tunti ja mönkijän osalta 13,5e/tunti. Pelkästään omien polttopuurankojen ajo yksityiseen käyttöön ei oikeuta mönkijän/moottorikelkan lukemista kalustoon. (Verohallinnon yhtenäistämisohje 2010, 4.1.12.2.)

Verotarkastajien käytännön ongelmaksi on juuri muodostunut metsätalouden koneisiin ja kalustoon kirjattujen tosiasiallinen käyttö. Ongelma koskee myös metsätalouden rakennuksia. Rakennusten tosiasiallinen käyttö selvitetään usein valvontakäynnillä (onko käytännössä kesämökkikäytössä). (Pellervo-instituutin veropäivät 10.6.2009 Espoossa, Petri Ollinkoski.)

5.6.3 Metsätalouden matkat

Metsätalouden matkoihin ei sovelleta palkansaajan omavastuuta, vaan 0,24e/km on voimassa ensimmäisestä kilometristä lähtien. Metsätalouden matkoilla käsitetään matka kodista metsäpalstalle sekä tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuvat ajot.

Käytännön tasolla esim. tarvikeostot ja paperiasioiden hoitaminen. Metsätalouden harjoittaja ei ole oikeutettu päivärahaan silloin, kun kyseessä on metsäpalstalla työskentely.

Mikäli metsänomistaja tekee työmatkan metsäpalstan ulkopuoliseen kohteeseen, tietyn edellytyksin metsäomistaja on oikeutettu päivärahan vähentämiseen verotuksessa. Kohteen tulee olla yli 15 kilometrin etäisyydellä kodista ja vähintään 5 kilometrin päästä metsäpalstasta. Yli kuusi tuntia kestäväällä matkalla päiväraha on 12 euroa ja yli 10 tuntia kestäväällä matkalla 24 euroa. Käytännön esimerkkinä koulutukset ja esim. metsätalouteen liittyvä näyttely. (Verohallinnon yhtenäistämisohje 2010, 2.10.4.1 ja 4.1.3.1.)

6 Arvonlisäverotus

Käsittelen arvonlisäverotusta maa – ja metsätalouden harjoittajan näkökulmasta.

Maa – ja metsätaloutta voidaan harjoittaa verotuksellisesti myös ilman arvonlisäverovelvollisuutta, mikäli kalenterivuoden huomioon otettava liikevaihto jää yhteensä alle 8500 euroon. Arvonlisäverovelvolliseksi on oikeus hakeutua, vaikka liikevaihto olisi alle 8500 euroa vuodessa (AVL 12.1§). Verohallinto tekee ratkaisun hakemuksen perusteella, sitovan ennakkoratkaisun saa joko Verohallinnolta tai keskusverolautakunnalta.

Arvonlisäveron piiriin maatalousyrittäjällä kuuluu myös alkutuotejalostus (esim. sahaus), koneurakointi, maatilamatkailu ja maa-ainesten ja niiden otto-oikeuden myynti.

Verovelvollisuus koskee tavaran tai palvelun myyjää rekisteriin merkitsemispäivästä lähtien. Mikäli osakkaita on useampi, tällöin kokonaisuutta käsitellään yhtymänä.

Verovelvollisuus edellyttää arvonlisäveron perimistä tuotteen/palvelun hinnasta, säännösten mukaan. Vastaavasti, tulon hankkimisesta -ja säilyttämistä aiheutuneet menot ovat arvonlisäveron osalta vähennyskelpoisia säännösten mukaisesti.

Maatalouden tuloista merkittävä osa on arvonlisäverottomia, metsätaloudessa selvästi vähempi osa.

6.1 Arvonlisäverottomat tulot

Arvonlisäverottomiin tuloihin maa – ja metsätaloudessa luetaan mm. seuraavanlaiset tulolajit.

- EU:n ja Suomen maksamat yleiset maataloustuet. Maataloudessa usein suurin yksittäinen tulolähde.
- Metsätalouden Kemera-tuet
- Maatalousmaan – ja kiinteistöjen vuokraus, ellei hakeuduttu verovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta (AVL 30§).
- Vanhojen koneiden ja kaluston myynti, mikäli nämä on hankittu ennen 1.7.1994 ja ovat pysyneet siitä lähtien samalla omistajalla.
- Pakkolunastuskorvaukset ja muut vastaavat lunastukset esim. johtoalueen vuokra.

6.2 Arvonlisäverollinen kiinteistönluovutus

Vaikka kiinteistönluovutustoiminnasta pääosa on arvonlisäverotonta, on myös kohteita, jotka kuuluvat automaattisesti arvonlisäveron piiriin (AVL 29§).

Näitä ovat maa- ja metsätaloudessa:

- Metsän hakkuuoikeuden myynti (esim. pystykauppa)
- Metsästys – ja kalastusoikeuksien myynti (esim. hirvenmetsästys)
- Majoitustoimintaan liittyvien mökkien, leirintä-alueiden jne. luovutus, kun kyse ei ole pitkäaikaisesta vuokrauksesta (KHO 1996/2696 ja KHO 1996/2758)
- Rakentamispalvelun myynti
- Maa- ja kiviainesten otto-oikeuden myynti (esim. sorakuoppa)
- Pysäköintitoiminta, esim. veneiden talvisäilytyspaikkojen vuokraus (KHO 2009/1915)
- Ilmoitus ja mainostilan luovuttaminen kiinteistöltä, esim. tienvarsimainokset.

6.3 Arvonlisäveron vähennysoikeuden periaatteet

Kun arvonlisävelvolliselle aiheutuu tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä menoja arvonlisäveroverollisessa toiminnassa, on tällöin pääsääntöisesti oikeus arvonlisäveron vähennykseen menoissa.

Maa – ja metsätaloudessa on tyypillisesti menoeriä, joka kohdistuu myös samalla yksityistalouteen. Tällöin voidaan vähentää vain siltä osin, kun tavaraa tai palvelua käytetään vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen.

Verohallinnon vuosittaisissa yhtenäistämisohjeissa annetaan linjauksia kaavamaisista jaoista, kun ei ole muuta selvitystä asiasta. Tällöin yksityistalouteen kohdistuva arvonlisäveron osuus pitää tulouttaa.

Tyypillisiä menoeriä on sähkö, puhelin ja jätehuolto.

Erillisten hankintojen kohdalla esim. ruohonleikkurin hankintameno (KHO 05.01.2001/4) tai yleisenä esimerkkinä klapi-kone, josta osa hankintamenoista kohdistuu yksityistalouden polttopuiden tekoon ja osa myyntiin. Erillisten hankintojen kohdalla katsotaan arvonlisäveron vähennysoikeus yksilötapauksena, annetun selvityksen mukaan. (Kiviranta, luku 17, jatkuvatyöntekijä.)

Keskeisiä vähennysrajoituksia, lista ei ole tyhjentävä:

- Vuokrattuun kiinteistöön kohdistuvat tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneen menon arvonlisävero (AVL 27§), ellei olla erikseen haettu verovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta (AVL 30§). Käytännön tilanteita on esim. pellon salaojitus, kalkitus ja korjaustyöt. Rakennusten puolella rakentamiskulut, korjaukset, ylläpitokulut. Tärkeänä huomiona, että rakennusten sisällä olevan koneiden ja kaluston arvonlisävero on aina vähennyskelpoinen, kun tarvittava erittely arvonlisäveron jakautumisesta on käytettävissä tulotositteissa.

7 Asiakkaan oppaan toteuttaminen

Asiakkaan opas on tämän opinnäytetyön tuote, jota jaetaan tilitoimiston asiakkaille.

Opas on mittatilaustyö tilitoimiston asiakkaille, perustuen käytännön veroasioiden hoitoon tilitoimistossa.

Kenties yleisin asiakkaiden lausahdus verotuksessa ”kun ei ole enenkään kysytty, niin miksi tällä kertaa kysyttäisiin”. Juuri tähän lausahdukseen oppaan avulla pyritään pureutumaan.

Suullinen tai kirjallinen viestintä on vasta silloin onnistunut, kun vastaanottaja on ymmärtänyt viestin tarkoituksen ja muuttanut käyttäytymistään haluttuun suuntaan. Viestin vastaanottaja päättää, ottaako viestin vastaan ja mitä hän sille tekee. Toisin sanoen, viestin vastaanottajan asennetta emme voi määrätä. Asenne puskee erityisesti silloin läpi, kun kohtaa epämiellyttävän asian.

Ennakkoluuloilla on myös merkittävä painoarvonsa, ne ovat yleensä negatiivisia. Niiden kohteina voi olla mikä tahansa, ruuasta verotukseen (Enäkoski & Bjurström 2001, 54–55).

7.1 Asiat, jotka tuotiin esille asiakkaan oppaassa

Asiakkaan oppaassa käsiteltiin mm. että tiliotetta ei ole pakko toimittaa tilitoimistolle, mutta siitä on merkittäviä etuja asiakkaalle. Asiakkaita kehoitetaan tuomaan mieluummin liikaa kuin liian vähän tositteita. Kassaperusteesta kerrottiin, eli kaikki käytännössä kirjataan maksupäivän mukaan.

Ajopäiväkirjan ja luotettavasta selvityksestä kerrottiin, samalla tuoden esille mahdollisia sanktioita, kun verottajan kysyessä ei ole tarjota ajopäiväkirjaa/luotettavaa selvitystä. Päivärahojen perusteet ja niiden selvitettyvyys tuotiin esille. Aina yhtä vaikea aihe, auto maatalouden kalustossa käsiteltiin niin käytännönläheisesti kuin mahdollisesti.

Metsätalouden kalustohankinnoista muisteltiin asiakkaita, että pelkästään omien polttopuiden hankkimisesta aiheutuneet menot eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Eli mönkijä, moottorikelkka ja klapikone eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia, jos niitä yksinomaan käytetään vain omien yksityistalouden polttopuiden hankintaan. Lisäksi vuoden 2011 loppuun asti verovapaasta Kemera-tuesta kerrottiin perusasioita.

Asiakkaita opastettiin, että mitä tehdään, kun verottajalta tulee selvityspyyntö. Lisäksi kerrottiin verovalvonnasta yleisellä tasolla. Käytännössä raa'at verotarkastukset ovat selvästi vähentyneet ja painopiste on siirtynyt valmistevaiheen selvityspyyntöihin.

Tässä osiossa käsiteltiin mm. tositteiden vertailua tiliotteelle. Esille tuotiin yleisimmät virheet veroilmoituksen teossa, lisäksi ottaen kantaa perusteettomiin vähennysvaatimuksiin. Verotarkastajat muistuttivat riittävästä tositemuutoksista, etenkin arvonalisäveron osalta. Verotarkastajien näkemyksiä täydensi tilitoimiston näkemys asiasta.

Metsäverotuksen puolella verotarkastajat muistuttivat verovapaiden Kemera-tukiin kohdistuvien menojen käsittelystä. Kemera-tuet tulevat verolliseksi vuodesta 2012 lähtien. Metsätalouden puolella kalustohankinnat, kuten mönkijät ja moottorikelkat jne. tuottavat paljon päänvaivaa mm. omien polttopuiden osalta, joista aiheutuneet menot eivät ole vähennyskelpoisia. Lisäksi metsätalouden rakennusten tosiasiallinen käyttö kiinnostaa verotarkastajia.

7.2 Asiat, jotka rajattiin pois asiakkaan oppaasta

Asiakkaan oppaan tarkoitus ei ollut opettaa veropykälää a:sta ö:öhön asiakkaille, koska siitä ei ole käytännön hyötyä. Ja toinen kysymys olisi ollut, että kuka sitä olisi lukenut?

Lisäksi asiakkaat saavat joka tammikuussa veroilmoituslomakkeet, jossa on mukana täyttöohjeet ja yleistietoa verotuksesta. Käytännön havainto osoitti, että kolmannes asiakkaista ei ollut edes avannut verottajan veroilmoituslomake – kirjepakettia, tuodesaan sitä tilitoimistolle.

Oppaasta jätettiin pois muun muassa seuraavanlaisia aihekokonaisuuksia:

- Maa – ja metsätalouden verotuksen perusteiden kertominen
- Mitkä ovat veronalaisia tuloja ja mihin tulolähteeseen ne kuuluvat?
- Mitkä ovat vähennyskelpoisia menoja ja mitkä eivät?
- Tulontasauskeinot ja verosuunnittelun keinot
- Henkilöverotus ja luovutusvoittojen verotus
- Jälkiverotus

Yllä olevat aiheet rajattiin sen pohjalta ulkopuolelle, koska juuri niiden takia asiakas on tullut asiakkaaksemme. Aivan kuten lääkärin vastaanotto, lääkäri voi antaa ns. potilasoppaita mukaan, jotka ovat ”kansankielisiä”. Tässä on samasta asiasta kyse.

7.3 Tavoitteiden toteutuminen

Keskeisin tavoite, ”kansankielisyys” toteutui hyvin, koska tähän panostettiin. Toisin sanoen nippelitietoa tai epämääräisiä verolaki-ilmaisuja vältettiin. Oppaan rakenne oli painotettu siten, että tärkeimmät asiat tuotiin ensimmäisille sivuille.

Toinen tavoite, tuloksien aikaansaaminen mitataan jatkossa siten, että seurataan oppaan saaneen asiakkaan verotusmenettelyä. Asiakas tietää oppaan saatuaan, että verottaja ei ole julma ja yksipuoleinen toimissaan. Neuvottelu – ja tulkintavaraa on yllättävän paljon, lakien ja säädösten puitteissa. Toisaalta puuttuvasta ajopäiväkirjasta seuraa lähes poikkeuksetta sanktioita.

Kolmas tärkeäkö tavoite, ”immuneetti verottajalta” -harha toteutuu hyvin oppaan kautta. Tällöin asiakas tietää, että verottaja voi kysyä lähes mistä tahansa lisätietoa, eikä se tarkoita sitä, että tilitoimisto olisi tehnyt virhettä.

8 Pohdinta ja johtopäätökset

Asiakkaan opas on ensimmäinen tilitoimiston historiassa asiakkaalle jaettava opas, jonka on kirjoittanut ”kansan kielellä” tilitoimiston työntekijä.

Suurimmat haasteet olivat asiakkaiden erilaisuus verotilanteissa ja tämän sovittaminen oppaaseen. Käytännössä tämä johti siihen, että varsinaista listausta vähennyskelpoisista menoista ei voitu tehdä, koska asiakkaan toiminnan laatu ja laajuus määrittää täysin, että onko meno vähennyskelpoinen vai ei.

Kuitenkin tärkeä ja kaikille yhteinen aihe löytyi; tulonhankkimisajot. Jokainen asiakas, joka haluaa tulonhankkimisajonsa vähettäväksi verotuksessa, on kyettävä selvittämään ajonsa kilometrin tarkkuudella. Ajopäiväkirja on se ainoa oikea, muut keinot ovat enemmän tai vähemmän kyseenalaisia.

Käytännön tasolla suositut mönkijät ja klapikoneet tuovat ulkopuoliselle mieleen, että ainakin omat polttopuut noilla tehdään, mutta tehdäänkö niillä ollenkaan myyntipuuta? Eli verottaja ohjeissaan selkeästi toteaa, että yksityistalouden polttopuiden teko ja kuljetus eivät ole verovähennyskelpoista ja eikä tämän pohjalta voida lukea kalustoon. Eli oli kyseessä mönkijä tai klapikone, asiakkaan tulee tavalla tai toisella osoittaa, että tällä tehdään muutakin kuin omat polttopuut. Käytännössä esim. vuotuiset hankintakaupat ja toisaalta klapin myyntiä lähialueelle.

8.1 Mitä opin opinnäytetyön kautta?

Opinnäytetyön kirjoittaminen oli yllättävän haastava kokemus. Haasteista suurin oli rajaaminen. Maa- ja metsätalouden verotus on äärimmäisen laaja aihekokonaisuus, joka paisuu pienestäkin asiasta erittäin laajaksi. Yhteisenä tekijänä on yksityistalouden ja elinkeinonpuolen sekoittuminen usein selvittämättömäksi. Rajanvetoa aiheissa tehtiin käytännön merkittävyyden ja esiintymistiheyden mukaan.

Suuri vaikeus oli myös sen sovittaminen opinnäytetyön ”muottiin”.

Alkuun opinnäytetyötä alettiin tehdä tutkimustyyppisenä, mutta ongelmaksi koitui tuloksettomuus, eli tulokset olivat jo ennestään tiedossa. Tämän pohjalta opinnäytetyö muuttui produktiiviseksi, koska tällöin saadaan selviä tuloksia jaettavalla asiakkaan oppaalla.

Samanaikaisesti suoritin tutkintoon kuuluvaa työharjoittelua samaisessa tilitoimistossa, poimien erittäin käytännönläheisiä asioita asiakkaan opasta varten.

8.2 Johtopäätökset

Kun ajopäiväkirja on asianmukaisesti täytetty, kaikki tarvittavat tositteet löytyvät ja menojen vähennysvaatimukset ovat perusteltuja, tällöin kaikki voittavat. Asiakas, tilitoimisto ja verohallinto. Asiakkaan oikeusturva on kunnossa ja voi olla huoletta, vaikka sattuisi satunnainen kysely tulemaan. Tilitoimiston ei tarvitse turvautua hätäratkaisuihin, esim. ajokilometrien jälkikäteen selvittäminen kuittien perusteella. Verohallinto on tyytyväinen, kun ei tarvitse ikävää arvioverotusta käyttää.

Verotuksessa saadaan paljon hyvää aikaa, kun ei ole paljoa epäselviä asioita.

Lähteet

Arvonlisäverolaki 114 § (AVL)

Enäkoski, R. & Bjurström, M. 2001. Joustoa viestintään, viesti vakuuttavasti. WSOY. Helsinki

Henkilöverotuksen käsikirja 2011; verovuosi 2010. Verohallinnon julkaisu 43.11. Luettavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Henkiloverotuksen_kasikirja_2011\(16261\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Henkiloverotuksen_kasikirja_2011(16261)). Luettu 24.11.2011.

Isohookana, H. 2007, Yrityksen markkinointiviestintä. WSOYpro Oy. Helsinki

KHO, Korkein hallinto-oikeus 1996/2696

KHO, Korkein hallinto-oikeus 1996/2758

KHO, Korkein hallinto-oikeus 05.01.2001/4

KHO, Korkein hallinto-oikeus 2009/1915

Kiviranta, E. Maatilaverotus, luku 17, jatkuvatäydenteinen, SanomaPro Yritysonline. Maksullinen. Luettavissa: <http://www.wsoypro.fi/wsoypro.aspx?navi=Onlinepalvelut.Yritysonline&menu=Teokset|Verotus|MV>. Luettu 28.8.2011.

Maatalouden tuloverolaki (MVL)

Pellervo-instituutin veropäivät 10.6.2009 Espoossa, Petri Ollinkoski

Silfverberg, P. 2007. Ideasta projektiksi. Projektityön käsikirja. Edita. Helsinki

Tuloverolaki (TVL)

Verohallinto. Verohallinnon yhtenäistämishojeet vuodelta 2010 toimitettavaa verotusta varten. Diaarinumero: 919/32/2010 . Luettavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Varojen_arvostaminen/Verohallinnon_yhtenaistamisohjeet_vuodel\(12387\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Varojen_arvostaminen/Verohallinnon_yhtenaistamisohjeet_vuodel(12387)). Luettu 28.8.2011.

Verohallinto. Metsävähennys. Luettavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Metsaverotus/Metsavahennys\(16231\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Metsaverotus/Metsavahennys(16231)). Luettu 12.10.2011.

Verohallinto. Henkilöverotuksen lakimuutoksia vuodelle 2012. Luettavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Henkiloverotuksen_lakimuutoksia_vuodelle\(19551\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Henkiloverotuksen_lakimuutoksia_vuodelle(19551)). Luettu 4.1.2012.

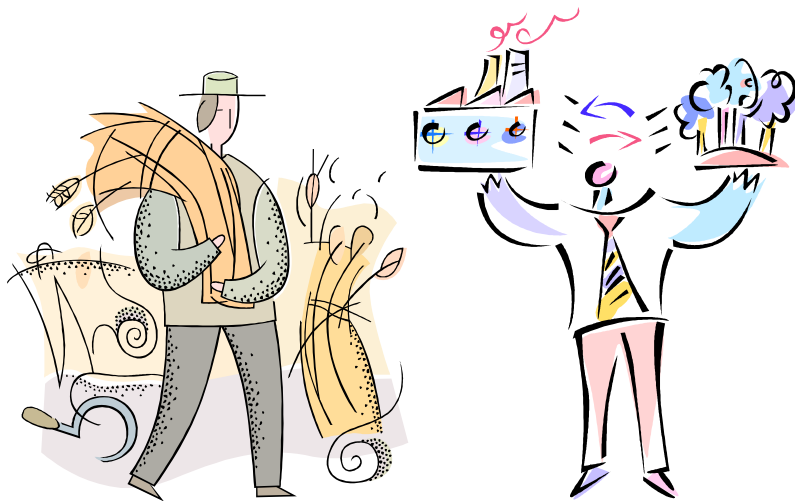
Veronmaksajien keskusliitto. Maatalouden veroilmoitus. Luettavissa: <http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/veroilmoitusohjeet/maataloudenharjoittaja/>. Luettu 4.1.2012.

Liitteet

Liite 1. Asiakkaan opas

Asiakkaan opas

Maataloustilitoimisto Erkki Rekola Oy

Puh. (03) 734 0014

Saatteeksi

Verotus ja maatalouden taloushallinto ovat vuosikymmenten kuluessa mutkistuneet merkittävästi. Lisäksi yksityistalouden ja maatilatalouden menot ja tulot ovat usein vaikeasti eriteltävissä.

Verohallinto vaatii veroilmoitusasiakkaaltaan, että he hallitsevat vuotuisesti muuttuvat pykälät ja ohjeistukset.

Siksi veroilmoitus ja verosuunnittelu on helppo jättää osaaviin käsiin;
Maataloustiltoimisto Erkki Rekola Oy:lle

Oppaan tarkoitus

Lähtökohta on se, että meille kannattaa soittaa aina kun on verotukseen liittyvä asia vireillä, esim. pakettiauton tai mönkijän hankinta. Tällöin ohjeistamme ennakkoon, että millaiset asiat vaikuttava asian verotuskohteluun.

Tämän oppaan avulla kerromme yleisimmistä verotukseen liittyvistä tilanteista ja miten niistä voidaan selvitä parhain päin.

Muistattehan, että normaali veroneuvonta sisältyy veroilmoituksen hintaan. Meille kannattaa aina soittaa tai tulla käymään toimistolla.

Helmikuussa 2012

Mikko Häkli, laatija

Sisältö

<i>Hyvä aineisto = hyvä veroilmoitus</i>	40(40)
Ajopäiväkirjan merkitys	42(42)
Auto maatalouden kalustossa	44(44)
Kalustohankinnat, joista verottaja on erityisen kiinnostunut.....	45(45)
Mönkijä ja moottorikelkka.....	45(45)
Klapikone, hydraulihalkojat jne.	47(47)
Kun verottaja pyytää lisätietoja	48(48)
Verotarkastajien näkemyksiä	49(49)
Maatalousverotus.....	49(49)
Metsäverotus	54(54)

Hyvä aineisto = hyvä veroilmoitus

Veroilmoituksen tekoon liittyy monenlaisia laskuja ja kuitteja.

Lisäksi tiliote usein elää omaa elämäänsä. Jotta kirjanpito on luotettava ja kattava, on olemassa tiettyjä vaatimuksia ”lipuille ja lapuille”

- **Mielellään liikaa kuitteja ja oheisaineistoa, kuin liian vähän.** Tilitoimisto lajittelee ne nopeasti tositteisiin ja oheismateriaaliin. Ongelmallinen tilanne on silloin, kun tositteita puuttuu, tällöin esim. voi jäädä meno vähentämättä tai tulo ilmoittamatta (esim. vakuutuspalautus)
- Maksumuistutukset ja mahdolliset perintäkirjeet tarvitsevat aina parikseen sen alkupe-
räisen laskun. Esim. maksumuistutus ei sisällä pakollista alv-erittelyä.

Tiliotteelta kirjailemme tilitoimistossa monenlaisia asioita, mutta monesti pitäisi olla varsinainen lasku aineistossa. Ja laskun pitäisi täyttää ”viralliset vaatimukset”. Käytännössä tärkeimpiä laskun elementtejä on Y-tunnus, laskun osapuolet yhteystietoineen, päiväys, alv-erittely verokantoineen. Lisäksi itse laskun aihe ja tarvittavat tiedot maksamista varten.

Kassaperuste

Maa- ja metsätalouden verotus perustuu ns. kassaperusteeseen, eli meno tai tulo rekisteröidään silloin, kun se on maksettu. Tästä syystä olisi hyvä merkitä laskua maksaessa, että milloin se on maksettu, ellei se ilmene muulla tavoin. Erityisesti **vuodenvaihte on kriittinen** tässä suhteessa. Esim. sähkölaskun eräpäivä on 30.12.201X ja se maksetaan vasta tammikuun 2. päivä. Tällöin sähkölasku kirjataan vasta seuraavalle vuodelle. Käteiskuittien suhteen ei tarvitse merkitä maksupäivää, vaikka pankkikortilla maksaessa voi kortin veloitus olla eri, kuin käteiskuitin päivämäärä.

Onko pakko toimittaa tiliotetta tiloimistolle?

Mitään pakkoa ei luonnollisesti ole, mutta toisaalta tiloimistolla on ehdoton vaihtolovelvollisuus. Tiliotteen konkreettisin hyöty on tositteiden vertailu tiliotteelle. Tällöin voidaan löytää mahdollisesti puuttuvia tositteita tai kirjata suoraan tiliotteelta (esim. pellonvuokra). Lisäksi erilaatuiset tulot näkyvät tiliotteella. Esim. vakuutuspalautukset, vakuutuskorvaukset ja mahdollisesti muut tulot. Veroviranomaisilla on oikeus vaatia tiliotteita verotarkastuksen yhteydessä, tarvittaessa pakkokeinoin.

E-laskut

Käytännössä jokainen vähänkin isompi laskuttaja mainostaa E-laskuja, jotka tulevat verkkopankkiin tai sähköpostiin. Tästä koituu laskuttajalle merkittäviä kustannussäästöjä ja toisaalta maksajan ei tarvitse naputella viitenumeroita jne.

Tärkeää on muistaa, että tositteiden säilytysaika on aina 6 vuotta verotuksen päättymisestä. Käytännön tasolla järkevin vaihtoehto on tulostaa sähköiset laskut kirjanpitoa varten, koska pelkkätiliote merkintä ”Elisa Oyj, E-lasku” ei täytä arvonlisäveron tositevaatimuksia.

...muista tulostaa laskut kirjanpitoon 😊

Ajopäiväkirjan merkitys

Maa – ja metsätaloudessa kertyy tulon hankkimisesta – ja säilyttämisestä yksityisautolla helposti tuhansiakin ajokilometrejä.

Verotuksessa voidaan luonnollisesti vähentää nämä ajot. Edellytyksenä, että ne voidaan **kilometrin tarkkuudella varmentaa:**

”Maatalouden ajokilometrit tulee selvittää ajopäiväkirjalla tai muulla luotettavalla selvityksellä. Ajopäiväkirjasta on käytävä ilmi autolla verovuonna ajettu kokonaiskilometrimäärä.”

”Jos ajopäiväkirjaa ei ole pidetty, edellytyksenä lisävähennykselle on tällöinkin, että ajettut kilometrit voidaan luotettavasti selvittää.”

”Jos ei ole esitetty luotettavaa selvitystä siitä, että yksityisiin varoihin kuuluvalla autolla on ajettu maatalouteen liittyviä satunnaisia ajoja, maatalouden tulosta ei voida tehdä lisävähennystä eikä muutoinkaan vähentää yksityisiin varoihin liittyvän auton kustannuksia.”

Hätätapauksessa takautuva selvitys, hyvin riskialtis

Käytännössä verottajan selvityspyynnön vuoksi jälkikäteen tehty selvitys on hyvin riskialtis verovelvollisen kannalta. Ensinäkin veroilmoitukselle arvioitu kilometrimäärä harvoin vastaa ”kuittien pohjalta” laskettuja kilometrejä. Lisäksi jälkikäteen laadittu selvitys perustuu kuitteihin ja muistikuviiin.

Liian usein tulee vastine verottajalta ”esitettyä selvitystä **ei voida** pitää luotettavana”. Tällöin verottaja joko hylkää kilometrit tai arvioi ne alakanttiin. Tämän vuoksi olisi ensiarvoisen tärkeää selvittää kilometrit reaaliaikaisesti esim. ajopäiväkirjalla.

Syy, miksi ajopäiväkirjan pitäminen ei ole suosittua, ei ole yksiselitteinen. Ainakin sen tekeminen vaatii aikaa ja vaivaa jokaisen ajon jälkeen. Ja ”kun ei ole kysytty viiteen vuoteen, eikä naapuriltakaan”. Toisaalta verottaja ei anna ”ensikertalaisen varoitusta”, seurauksena usein veronkorotusta, jos ei ole luotettavaa selvitystä ajokilometreistä.

Päivärahat ja ajopäiväkirja

Maatalouden harjoittajalle tulee tyypillisesti lisääntyntä elantomenoa, esim. maatalousnäyttelyssä käynnin johdosta. Aktiiviselle koneurakoitsijalle saattaa tulla satoja päiviä, erilaisilla työmailla lisääntyntä elantomenoa, joka oikeuttaa päivärahavähennykseen veroilmoituksen yhteydessä.

”Verotusta varten on liikkeen- ja ammatinharjoittajien sekä maatalouden harjoittajien tehtävä selvitys elinkeinotoimintaan ja maatalouteen liittyvien matkojen kohteista ja kestoajoista. Laskelmasta tulee ilmetä, kuinka monelta päivältä on oikeus kokopäivärahan, osapäivärahan ja mahdollisten ulkomaanpäivärahojen suuruiseen kokonaismäärään”

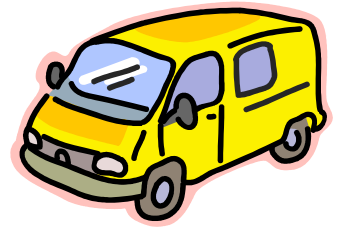
Käytännössä ajopäiväkirja on helpoin ja selkein tapa tehdä selvitys matkoista kestoajoineen. Eli painetuissa ajopäiväkirjoissa on valmiina paikat päivärahoille, eli kestikö matka yli 6 tuntia vai yli 10 tuntia.

Erityisesti jos tulee paljon yli 10 tunnin päiviä päivärahan piiriin, on ensiarvoisen tärkeää kirjata jokainen päivä lähtö – ja saapumisaikoinen. Tällöin voidaan varmistaa, että matka kesti yli 10 tuntia.

Mikäli luotettavaa selvitystä päivärahojen perusteista ei ole, verottajalla on edelleen oikeus hylätä tai arvioida alakanttiin päivärahat.

Tarkennuksena: Matkan minimipituus autolla on 15 kilometriä. Tilojen väliset matkat eivät oikeuta päivärahaan. Metsätalouden puolella matka metsäpalstalle ei oikeuta päivärahaan. Metsätaloudessa on mahdollista saada päiväraha esim. metsämessuista, jotka ovat ylittävät yli 6 tunnin kokonaiskeston.

Auto maatalouden kalustossa

Tilitoimistolle tulee toistuvasti kyselyitä, että millä edellytyksin voi esim. pakettiauton saada maatalouden kalustoon.

→ pitää pystyä näyttämään luotettavasti, että ajoista pysyväisluonteisesti on yli 50 % maatalouden ajoja.

Pakettiautolla tarkoitetaan N1-luokan ajoneuvoa, jossa on vain yksi penkkirivi, eli korkeintaan kuljettajan lisäksi kaksi matkustajaa.

Yksi tärkeä asia on huomioida, että yksityisajot eivät ole millään tavoin vähennyskelpoisia. Käytännössä pakettiautoille tehdään **yksityistalouden oikaisu** veroilmoituksen yhteydessä, niin **käyttökulujen/poiston** kuin **arvonlisäveron** osalta.

Mikäli ollaan sillä kannalla, että se kuuluu 100 % maatalouteen, tulee perusteiden olla vahvoja. Käytännössä pitää olla hyvin kattava selvitys siitä, että millä ja miten yksityisajot suoritetaan. Toisin sanoen, ei kannata hankkia pakettiauton takia ”piha-Ladaa”. Verottajalla on tarvittaessa tietyt viranomaisoikeudet kilometrien selvittämiseen. Tässäkin suhteessa, ajopäiväkirjan täyttämistä suosittelemme lämpimästi.

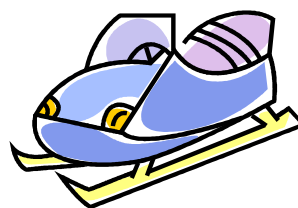
Kun auto luetaan maatalouteen, kaikki auton menot pitää kirjata ylös, esim. polttoaine, kunnossapito, vakuutukset ja verot. Veroilmoituksen teon yhteydessä tehdään jako yksityistalouden puolelle tapauskohtaisesti.

Maatalouden kalustoon voidaan lukea myös tavallinen henkilöauto tai vaikka citymaasturi. Tärkein rajoitus on, että **ALV:tä ei voida vähentää euroakaan**. Pakettiautojen kohdalla ALV -rajoitusta ei ole, vaikka osa ajoista kohdistuisi yksityistalouteen. Henkilöautojen kohdalla ei sallita kilometriäkään yksityisajoa, mikäli haluaa ALV:n vähentää.

Kalustohankinnat, joista verottaja on erityisen kiinnostunut

Maa- ja metsätaloudessa on tyypillistä, että monilla koneilla on elinkeino – ja yksityiskäyttöä. Mikäli yksityiskäyttö on vähäistä, tällöin sitä ei tarvitse huomioida, esim. traktorit.

Verohallinnolla on yksi polttopiste ja se on omien polttopuiden teosta aiheutuneet kulut. ”Yksityistalouden käyttöön otettujen polttopuiden teosta ja kuljetuksesta aiheutuneet kulut eivät ole metsätalouden pääomatulosta vähennettävissä olevia kuluja.”

Mönkijä ja moottorikelkka

Mönkijöitä ja moottorikelkkoja myydään helposti myyntiargumentilla ”niin sä saat tän verotukseen”

→ varo tätä myyjän argumenttia!

Mönkijöillä ja moottorikelkoilla on tarkat kriteerit, milloin se luetaan kalustoon ja milloin yksityistalouteen.

Maataloudessa mönkijä luetaan kalustoon vain poikkeustapauksissa, esim. mansikkatiloilla ja tapauskohtaisesti varauksella kotieläintilalla. Merkittävää on tarvittaessa osoittaa, että käytetäänkö mönkijää tosiasiallisesti enemmän maataloudessa kuin yksityistaloudessa.

Metsätaloudessa mönkijälle ja moottorikelkalle löytyy selvästi paremmin käyttökohteita. Verotusmielessä hankintapuun keruu ja kuljetus ovat keskeisessä asemassa.

Verottaja muistuttaa mönkijöistä ja moottorikelkoista seuraavaa ” Kelkan tai mönkijän käyttöä yksityistalouden polttopuiden korjuussa ei katsota metsätalouskäytöksi selvitettäessä koneen lukemista metsätalouden kalustoon. Myöskään koneen käyttökulut eivät tällöin ole vähennettävissä miltään osin metsätalouden pääomatuloista.”

Mönkijöiltä lisäksi vaaditaan riittävää konetehokkuutta, eli moottorin pitäisi olla kuutiotilavuudeltaan vähintään 350 cm³. Lisäksi sen pitää olla soveltua puun ajoon, ns. katumönkijä soveltuu heikosti puun ajoon. Jotta puuta voitaisiin ajaa, siinä pitää olla tarvittavat lisälaitteet; vinski tai peräkärri yms.

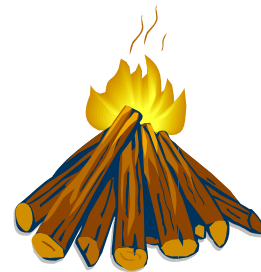
Vaikka mönkijä olisi rekisteröity traktoriksi, se ei poista näyttövelvoitetta, eli metsäkäyttöä/maatalouskäyttöä on oltava enemmän, kuin yksityiskäyttöä

Moottorikelkkojen kohdalla varsinaiset ”sporttikelkat” eivät yleensä sovellu puun ajoon vakavassa mielessä. Eli kelkan tulee olla sellainen, jolla pystyy helposti vetämään puita täynnä olevaa rekeä.

Moottorikelkan hankinta pelkästään lumi – ja myrskytuhojen katsastamista varten harvoin riittää perusteeksi sen lukemiseksi kalustoon, ellei toiminta ole erityisen laajaa. Käytännön näyttövelvollisuus liittyy siihen, että metsätalouden ajoa olisi enemmän kuin yksityisajoa.

Klapikone, hydraulihalkojat jne.

Vaikka klapikone ja hydraulihalkoja kytketään traktoriin, se ei automaattisesti oikeuta sitä kalustoon.

Mikäli jalostetaan oman metsän puita myytäväksi klapiksi, tällöin klapikone luetaan metsätalouden kalustoon.

Mikäli myytävät klapit tehdään ostopuusta, tällöin klapikone luetaan maatalouden kalustoon.

Mikäli klapikone/hydraulihalkoja hankitaan pelkästään yksityisasunnon lämmityskäyttöä varten, tällöin voi vaikeaa tai mahdotonta perustella verottajalle, että miten tämä liittyy tulonhankintaan tai tulon säilyttämiseen.

Tietyissä tilanteissa klapikone voidaan ainakin osin lukea maatalouden/metsätalouden kalustoon, vaikka suoranaisesti ei myytäisi klapeja. Tämänkaltaisen tilanne on esim. laaja talvella tapahtuva maatilamatkailu, jossa mökkiläiset/retkeilijät käyttävät vuokramökeissään ja kodissaan polttopuuta lämmön ja tunnelman luomiseksi. Kuitenkin on syytä tiedustella ennakkoon klapikoneen soveltumista kalustoon tämänkaltaisessa tilanteessa.

Kun verottaja pyytää lisätietoja

Veroilmoitus sisältää vain pääsääntöisesti yhteenlaskettuja lukuja, ei itse aineistoa. Käytännön tasolla verottajan tietojärjestelmä poimii kohteita verovirkailijalle, joka on velvollinen ottamaan yhteydet verovelvolliseen. Verottajalla on omat vertailutiedot ja kriteerit selvityspyyntöjen lähettämiseen.

Verottajan vuotuiset ”teemat”

Lisäksi joka vuosi tuntuu olevan erilainen teema; yhtenä vuotena kysyttiin melkein kailta ajopäiväkirja ja toisaalta aina kysellään verovapaaseen Kemera-tukeen kohdistuvien menojen käsittelyä verotuksessa.

Edelleen, verottaja ei näissä esimerkeissä näe lukujen taakse muuten kuin pyytämällä selvitystä.

Ei kannata lähteä itse verotoimistoon

Huonoin ja työläin vaihtoehto on marssia mapin kanssa verotoimistoon. Tilitoimiston normaaliin perushintaan kuuluu verovalmisteluvaiheessa olevien selvityspyyntöjen käsittely. Eli kun tulee selvityspyyntö jostain asiasta, yhteys tilitoimistolle ja selvitys hoituu sitä kautta.

Tilitoimistolle rutiniä

Selvityspyyntöjä muodostuu laidasta laitaan, esim. jos isäntä on ostanut uuden traktorin ja saamassa suurehkon ALV-palautuksen; selvityspyyntö on lähes varma. Faksaamme pyynnöstä tositteen verohallinnolle ja siellä päässä ollaan tyytyväisiä.

”Raa’asta verotarkastuksesta” on täten siirrytty pistokoemenetelmään verovalvonnassa. Toki verotarkastuksia tehdään, mutta harvemmin.

Verotarkastajien näkemyksiä

Kesällä 2009 tilitoimistomme oli mukana koulutustilaisuudessa Espoossa, jossa verotarkastaja kertoi yleisiä tarkastustoiminnassa esille nousseita asioita.

Verotarkastuksen tarkoitus on tarkistaa, että onko lainmukaisen verotuksen täyttämistä varten verovelvollinen antanut oikeita ja riittäviä tietoja.

Maatalousverotus

Matkakustannukset

Kilometrien vähentämisessä verotuksessa on merkittäviä puutteita. Merkitty usein veroilmoitukselle, että perustuu ajopäiväkirjaan. Kuitenkaan tarkistuksessa ei ole ajopäiväkirjaa, eikä edes luotettavaa selvitystä ajokilometreistä.

Runsaasti puutteita maatalouskalustoon kirjatuihin autoihin sekä yksityisautojen käytössä maataloudessa.

Tilitoimiston kommentti: Ajopäiväkirjan tärkeyttä korostamme kaikissa yhteyksissä, koska jälkikäteen tehty selvitys ajokilometreistä on aina huono vaihtoehto. Jos auto luetaan kalustoon, yksityisajot pitää olla hyvin selvitettävissä. Lisäksi tarvittava jako yksityispuolelle pakettiauton osalta tulee usein kysymykseen.

Vähennyskelpottomat menot tuloverotuksessa

On koitettu vähentää esim. liittymismaksuja, tapauksissa joissa ei voida niitä siirtää seuraavalle omistajalle. Osuusmaksut eivät ole vähennyskelpoisia.

Pellon ostamiseen liittyvät kulut, kuten varainsiirtovero, lohkomiskulut, lainhuutokulut ja kaupantekokulut eivät kuulu tuloverotuksen puolelle.

Tilitoimiston kommentti: Ei koske tilitoimiston asiakkaita, koska tilitoimistossa kyllä tiedetään, että pellon ostamiseen liittyvät kulut kuuluvat luovutusvoittojen verotuksen puolelle, kun pelto tulevaisuudessa vaihtaa omistajaa.

Ainut mitä voidaan tuloverotuksen puolella vähentää, on salaojien osuus poistomenettelynä sekä peltolainan korot ja kulut. Osuusmaksut eivät ole menoa maksettaessa, eikä tuloa kun osuuksista luovutaan.

Tositteiden vertailu tiliotteelle

Tuloja puuttuu, kun tulotieto on havaittavissa vain tiliotteella. Menojen osalta useinkin tosite löytyy, mutta löytyy myös tilanteita, että meno on vain tiliotteella.

Tilitoimiston kommentti: Puuttuva tulo on hyvin kallis, kun se tulee ilmi verotarkastuksessa. Veronkorotus on lähes poikkeuksetta luvassa ja arvonlisäveron osalta juoksee viivästyskorot. Verohallinnolla on tarvittaessa pakkokeinoilla mahdollisuus hankkia tiliotteet käyttöönsä.

Tilitoimistolla ei luonnollisesti tämänkaltaista oikeutta ole. Toki on huomioitava, että tilitoimisto ei ole missään vastuussa, jos tulo löytyy vain tiliotteelta ja tiliotetta ei ole tilitoimiston käytettävissä.

Ei vakaassa tulonhankkimistarkoituksessa harjoitettu toiminta

→ pellon ja rakennusten vuokraus

Menoihin kirjataan kuluja, jotka eivät kohdistu vuokrattavaan omaisuuteen. Arvonlisäveron osalta pitää huomioida vuokrattuun kiinteistöön (pelto, maatalousrakennukset) kohdistuva arvonlisävero. Ellei ole hakeuduttu kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta verovelvolliseksi.

Tilitoimiston kommentti: Valitettavan paljon tähän ongelmaan törmätään uusien asiakkaiden kohdalla, jotka ovat joutuneet verotarkastukseen, ennen tilitoimiston asiakkuutta. Erityisesti arvonlisävero on tullut kalliiksi.

Eli pellon ja – rakennusten vuokratulo on arvonlisäverotonta, joten näihin kohdistuvista menoista ei voida vähentää arvonlisäveroa. Menojen pitää kohdistua vuokrattavaan omaisuuteen, muut kuuluvat yksityistalouden puolelle, esim. ruohonleikkurin hankinta. Tilitoimistolla on vahva tuntemus siitä, että mikä kuuluu verotukseen ja mikä ei, kun kyse on pellon ja rakennusten vuokrauksesta, eikä ole enää aktiivista maataloutta.

Yksityistalouden menoja ”erehtynyt” maatalouden puolelle

Maatalouden menoihin on kirjattu rakennuskuluja ja pienkalustoa. Puhelinkustannusten osalta on kirjattu myös lasten puhelinkuluja, vaikka näille ei jaeta maatalouden tuloa. Veroehdotukselle kuuluvat asiat, kuten vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut eivät kuulu maatalouden tulolähteeseen.

Tilitoimiston kommentti: Verottajalla on käytössä mm. rakennuslupatiedot (maatilatalous ja yksityistalous), joten tämän pohjalta verottaja pystyy tekemään arvion, että mihin rakennustarvikkeita käytetään.

Tällöin verovelvollinen on velvollinen todistamaan rakennustarvikkeiden tosiasiallinen käytön, etenkin tilanteissa, jossa rakennetaan yksityistalouden rakennuksia. ”Pienkaluston” osalta eksoottiset tuotenimikkeet välillä tuottavat päänvaivaa.

Pienkaluston hankinnan pitää aina kohdistua tulon hankkimiseen tai tulon säilyttämiseen.

Esim. polkupyörästä on väännetty verottajan kanssa kättä vuosikymmeniä, pääsääntöisesti ”tuomittu” yksityistalouteen, ellei ole ollut erityisen painavia perusteita. Tilitoimistolla on pitkä kokemus erilaisista pienkalustoon liittyvistä vähennysvaatimuksista, hyväksyen ja toisaalta tuomiten asiakkaan ehdotuksen.

Arvonlisäverotus

Arvonlisäverolain 114§ henkilöautoja koskeva vähennysrajoitus on melko tuntematon (veroilmoituksen itse tekeville). Mm. Katumaastureita kirjattu kalustoon ja arvonlisävero on vähennetty samaan tapaan, kuin esim. pakettiautoissa. Tarkastuksessa arvonlisävero oikaistaan hankintamenon ja vuosimenojen arvonlisäveron osalta.

Tilitoimiston kommentti: Henkilöautoja ja ns. kaksikäyttöautoja koskee ALV:n vähennyskielto. Eli yksikin yksityinen matka ja ALV-vähennysoikeutta ei ole. Pakettiautojen kohdalla voidaan osa ALV:stä tulouttaa yksityispuolelle, menettämättä ALV:n vähennysoikeutta elinkeinokäytön osuudelta.

Laskutussäännökset arvonlisäveron osalta

Tositteissa tulee noudattaa laskutussäännösten mukaisia merkintöjä. Eli tositteet eivät usein vastaa vaatimuksia. Arvonlisäveron erittely puuttuu tai laskettu virheellisesti.

Tilitoimiston kommentti: Käytännön tasolla kaikesta pitäisi kirjoittaa asianmukainen lasku tai kuitti. Liian usein ”naapurille” maksetaan vain tilisiirtona koneytyöstä ja tällöin laskutussäännökset eivät täyty arvonlisäveron osalta. Verotarkastuksen yhteydessä viimeistään joudutaan tilaamaan toiselta osapuolelta laskutussäännösten mukainen tosite.

Tärkeää on huomioida yleisesti tositteiden kohdalla, että pelkkä maksumuistutus ei miltei osin täytä tositevaatimuksia, eli aina vaaditaan alkuperäinen lasku maksumuistutuksen kaveriksi. Välillä on nähty massiivisia ”tositetilauksia”, kun verotarkastuksen hetki on koittanut.

Muita huomioita arvonlisäverotuksen osalta

Veroilmoituksen itse tekevillä arvonlisäveron alarajahuojennus on jäänyt tulouttamatta tuloverotukseen. Menojen korjauserissä oikaistu oikein tuloverotuksen osuus, mutta arvonlisäveron osuus on jäänyt oikaisematta. Verollisten ja verottomien käsittelyssä on ollut epäselvyyksiä.

Tilitoimiston kommentti: Turhia veronkorotuksen aiheita, eli tilitoimistolla tämänkaltaisia virheitä ei esiinny. Myytävien arvonlisäverottomien maatalouskoneiden selvitys on joskus haastavaa, eli olisi sen olisi pitänyt olla ennen vuotta 1994 hankittu ja pysynyt samalla omistajalla näihin päiviin asti. Kun ostetaan arvonlisäverotonta maatalouskonetta, tällöin se on arvonlisäveroton, kun se ostetaan yksityishenkilöltä (ei arvonlisäverovelvollinen).

Metsäverotus

Koneet – ja kalusto sekä metsätalouden rakennukset

Koneiden – ja kaluston kirjattujen kohteiden tosiasiallinen käyttö tarkkailun alla.

Ei-tilitoimiston asiakkailta metsäkoneiden hankinnassa vaihtokoneen väliraha menee väärin, se kuuluu luovutusvoittoverotuksen puolelle.

Rakennusten tosiasiallinen käyttö on tarkkailun alla, selvitetään valvontakäynnillä, ei verotarkastuksella.

Tilitoimiston kommentti: Kesämökki metsäpalstalla on melkoinen ongelmien aiheuttaja käytännön verotuksessa. Lisäksi matkat metsäpalstalle joutuvat helposti verottaja suurennuslasin alle, mikäli kohde on kaukana ja siellä kesämökki mahdollisesti järven rannalla. Vain kesäaikaan, viikoittaiset matkat kesämökin metsäpalstalle vaativat helposti hyvin perusteellisia selvityksiä pyydettyäessä.

Mönkijät – ja moottorikelkat tuottavat päänvaivaa, että ovatko ne hankittu omien polttopuiden hankkimista varten vai tarkoituksen mukaisesti myytävän hankintapuun kuljetukseen. Klapikoneet kuuluvat samaan kategoriaan. Toisin sanoen, verotarkastuksessa voi käydä hyvin heikosti, jos perusteet jäävät omien polttopuiden hankkimisen tasolle.